Celje, sobota, 19. decembra 1953

Savinjski vestnik

LETO VI. — ŠTEV. 50 — CENA 8 DIN

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Tone Maslo. Uredništvo: Celje, Titov trg 1. Pošt. pr. 12. Tel. 20-07. Ček. račun 620-T-250 pri NB FLRJ v Celju. Tisk Celjske tiskarne. Četrtletna naročnina 100, polletna 200, celoletna 400 din. Izhaja vsako soboto. Poštnina plačana v gotovini.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN ŠOŠTANJA

Ob dvanajstletnici USTANOVITVE JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE

Dvaindvajseti december je zgodovinski dan za jugoslovansko ljudstvo, kajti naša ljudska armada ta dan praznuje dvanajstletnico svojega obstoja. To je rojstni dan naše slavne oborožene moči, rojstni dan zato, ker smo mi že dosti prej imeli večje število partizanskih odredov po vsej naši domovini. Ti odredi so se formirali od golorokega ljudstva, katerega je pozvala na oborožen upor naša prekaljena KPJ in tovariš Tito, ki ima največje zasluge, da smo izvojevali našo ljudsko revolucijo s takšnim uspehom, osvobodili deželo in zgradili socialistično skupnost. Na ta dan je tovariš Tito po odločbi Vrhovnega štaba Narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije formiral Prvo proletarsko brigado od srbskih in črnogorskih prostovoljcev, kateri so se morali pod pritiskom močnejših nemških okupatorjev in njihovih četniških hlapcev umakniti na tromejo Bosne in Hercegovine ter Črne gore. Prav v teh krajih, v malem mestecu Rudo je osnovana ta naša prva edinica, predhodnik naše slavne Jugoslovanske ljudske armade. V kratkem času potem so bile formirane še Druga, Tretja in Četrta proletarska brigada. Naša Narodnoosvobodilna vojska je rasla iz dneva v dan, formirale so se divizije, korpusi in na kraju armija, tako da smo izšli iz vojne kot moderna armada, oborožena z nemško tehniko, katero smo v težkih bojih zaplenili. Težke in krvave borbe je vodila Narodnoosvobodilna vojska po vsej naši zemlji. Združeni sovražniki so zaman vodili proti močni Titovi vojski sedem dobro organiziranih ofenziv in več lokalnih. Hude so bile borbe v dolini reke Drine in Neretve, na planini Zelengore itd. Ogorčene borbe so se vodile tudi po vsej Sloveniji, Dolenjski, Gorenjski, Štajerski in Slovenskem Primorju. Težki so bili ti dnevi, ali se jih vsi borci radi spominjajo tudi danes. Z njimi se teh dni radi spominjajo tudi naši delovni ljudje. To pa zato, ker je ta oborožena moč izhajala iz ljudstva. Zato tudi danes lahko trdimo, da je naša armada — naše ljudstvo, a naše ljudstvo — naša armada. Od formiranja prvih regularnih edinic Narodnoosvobodilne vojske je minilo dvanajst težkih in napornih let, toda zgodovinskih in zmagoslavnih za naše ljudstvo.

Naša armada se je po končani borbi zavedala, da pred njo postavljajo naši narodi težke in odgovorne naloge, da bi lahko v miru gradili socializem. Prav tako so naši narodi zadolžili svojo armado, da se čimprej učvrsti, vzdigne in doseže nivo moderne armade, sposobne, da v vsaki situaciji opravičí zaupanje svojega ljudstva. To so bile težke naloge, vendar smo jih uspešno premagovali in dosegli svoj cilj. Naš mladi kader je razpolagal z ogromnim borbenim izkustvom, on se ni šolal po raznih šolah in akademijah, šola tega kadra je bila štiriletna borbena praksa, ki je mnogo pripomogla k lažjemu izučevanju teorije. Mnogi so morali srednješolsko izobrazbo izpopolniti, da bi se mogli še naprej razvijati. Poleg tega je morala Jugoslovanska ljudska armada pomagati pri izgradnji socializma. Mnoge enote so sodelovale pri izgradnji ključnih objektov: na mladinski progi Brčko—Banovići in progi Samac—Sarajevo, na avtostradi »Bratstvo edinstvo« Beograd—Zagreb, na hidrocentrali Vinodol itd. Poleg tega je armada zgradila lastno vojno industrijo. Vse to so bile težke naloge, katere so pripadniki armade uspešno rešili edino zato, ker je armada enotna, prav tako kot je enotno ljudstvo, iz katerega je ona izšla. Ljudska oblast, a še posebej tovariš Tito, so tudi v tem obdobju posvečali posebno pozornost razvoju in izgradnji obrambne moči naše dežele.

Ob napadu moskovske birokracije in njihovih satelitov na naše vodstvo in narode, istočasno tudi na našo armado, se je bilo treba kot en mož upreti lažnivemu obrekovanju. Edino zato, ker je naša armada močna, smo v tej borbi uspeli zaščititi tiste ideale, za katere so milijoni naših najboljših sinov dali svoja življenja. Tudi takrat je bila potrebna čvrsta opora ljudskih množic našemu vodstvu in tovarišu Titu, če smo hoteli rešiti deželo iz suženjstva in sovjetskega izkoriščanja. Da je to točno, so najboljši primer dežele, ki so padle pod njihovo dominacijo. Naša armada je tudi tedaj odigrala zelo važno vlogo. Postavila se je čvrsto na meje in z orožjem v roki odgovorila vsem dotedanjim zavoznikom — »ne«. Nihče ne sme ogrožati naše neodvisnosti — dosti nam je hlapčevanja. Hočemo biti svobodni in braniti ljudstvo, pa čeprav bi bilo potrebno dati največje žrtve. Informbirojevska klika je pritiskala na nas na vse mogoče načine, posluževala se je tudi orožja in oboroženih provokacij. Več naših graničarjev in vojakov je dalo svoja življenja pri častnem vršenju svojih dolžnosti, katere je pred njih postavila ZKJ, tovariš Tito in naši narodi. Nihče se ni bal oditi na mejo, vsakdo, ko je odhajal tja, je ob slovesu s tovariši dejal, da gre na mejo izpolnjevat naloge, katere je postavila predenj naša ljudska oblast in naš vrhovni komandant maršal Tito. Sovjeti so uvideli silno udarno moč naše armade, spoznali so, da bi se spoprijeli z močno in sposobno armado, ki uživa podporo sedemnajst milijonov Jugoslovanov, ki bi se zoperstavili kot en mož proti agresiji. Začeli so se zavedati, da je njihovo početje nesmiselno in v zadnjem času so vsi po vrsti začeli prositi za vzpostavljanje diplomatskih odnosov. Hkrati so prenehali z oboroženimi incidenti na naših mejah. Toda mi ne bomo nikoli pozabili njihovega umazanega početja. Njihove nakane smo pravočasno razkrinkali, a mi smo postali še močnejši ravno zato, ker smo vsemu svetu še enkrat dokazali, da je politika našega vodstva pravilna. Razkrinkali smo njihove laži, ko so kričali z Vzhoda, da prehajamo v kapitalistične vode, da je naša armada preplavljena z ameriškimi vojaškimi inštruktorji ter da imajo Amerikanci pri nas letalska oporišča.

Vse to je bila gola laž, ki smo jo razbili že prva leta njihovega klevetanja, a v zadnjem času smo naše stališče potrdili tudi v zvezi s tržaškim vprašanjem. To pot se je prevaril tudi nekdo drugi na Zahodu. Angloamerikanci, ki so nam pošiljali pomoč, so mislili, da je sedaj situacija s Trstom že dozorela in odločili so se dati cono A in Trst Italijanom, kar so hoteli realizirati s sklepom od 8. oktobra. Zopet je bila naša armada tista, ki je odigrala veliko miroljubno vlogo ter se tudi ob tej priliki pokazala kot zaščitnik ljudstva in pridobitev ljudske revolucije. Armada je prihitela z bliskovito naglico v cono B in preprečila izvršitev enostranskega sklepa Amerikancev in Angležev. Njej gre zasluga, da se sklep od 8. oktobra ni izvršil. Vse to dovolj jasno govori, da je naša Ljudska armada bila, je in bo ostala zvesta svojemu ljudstvu iz katerega izhaja in da bo čvrsto korakala pod vodstvom svojega vrhovnega komandanta maršala Tita po poti k izgradnji socializma, da bo še naprej budno čuvala naše meje pred kakršnim koli agresorjem, ki bi se pojavil v kakršni koli obliki in kjer koli.

To je naša naloga, to je naša dolžnost, katero smo prejeli od našega naroda in naše demokratične ljudske oblasti.

Podpolkovnik Jerič Vid

22. december
BOSTA PRAZNOVALA LJUDSTVO IN ARMADA

V današnjih dneh in po tolikih letih od naše osvoboditve bi bilo skoraj odveč posebej pisati o značaju Dneva Jugoslovanske ljudske armade, o tem da sta armada in ljudstvo v naši socialistični domovini eno in še o drugih stvareh, ki odlikujejo in razlikujejo našo JLA od ostalih armad v svetu. Oboje, ljudstvo in armada, je neločljivo povezano v zgodovini in življenju našega socialističnega razvoja. Socialističnemu človeku je postal ta pojem že tako jasen, da bi bilo vsako ponavljanje znanih in utemeljenih dejstev zares odveč.

Ko bomo 22. decembra praznovali Dan Jugoslovanske ljudske armade, potem to ne bo nek poseben dogodek zgolj za našo oboroženo silo. Razlika je edino v tem, da je ta dan za pripadnike JLA dela prost, medtem ko za civilno prebivalstvo ne bo.

PREDAVANJE O JUGOSLOVANSKI LJUDSKI ARMADI

Posebn odbor, sestavljen od oficirjev in aktivnih podoficirjev celjske garnizije je pripravil precej obsežni program proslav v okviru Dneva JLA. Od 15. decembra pa do 20. decembra bodo po delovnih kolektivih, na šolah, na terenu in po vaseh predavali o Jugoslovanski ljudski armadi predavatelji iz celjske garnizije. Predavatelji bodo na razpolago vsaki ustanovi z večjim številom članov, vsakemu podjetju in vsaki organizaciji, ki bo izrazila željo po takem predavanju. Ker ta številka izide že nekaj dni prej, opozarjamo kolektive in ustanove na ta predavanja.

ŠPORTNI PROGRAM V OKVIRU DNEVA JLA

V okviru Dneva JLA bo izveden tudi športni program. Moštvo garnizije v Celju bo na dan pred praznikom odigralo nogometno tekmo z moštvom celjskega Kladivarja. Izvedeno bo tekmovanje v odbojki z ekipo Partizana. Ekipa garnizijskih kegljašev bo odigrala turnir z ekipami iz Štor, Tehnometala in Zaboka. Skupaj s strelci mesta Celja bo ekipa strelcev JLA izvedla patrolni tek in streljanje v mestnem parku. Poleg tega bodo pripadniki celjske garnizije odigrali notranji šahovski turnir.

SVEČANA AKADEMIJA V MESTNEM GLEDALIŠČU

Na večer pred praznikom v ponedeljek, 21. decembra bo ob 20. uri v dvorani Mestnega gledališča svečana akademija. Svečani govor ob tej priliki bo imel podpolkovnik tov. Jerič Vid. Sodelovali bodo moški komorni zbor pod vodstvom Egona Kuneja in celjski godalni orkester pod vodstvom tov. Sancina.

Ta večer bo tudi družabna prireditev v Narodnem domu, kamor bodo povabljeni predstavniki političnih in družbenih organizacij ter zastopniki celjskih delovnih kolektivov.

Lepe proslave pripravljajo tudi v Titovi kasarni, kjer so vojaki pripravili spored kulturne prireditve. Nastopali bodo pevski zbori in diletantske skupine. Tudi vojska bo imela ta dan svečano vojaško slovesnost ob svojem prazniku ter vojaško zabavo.

Pravna služba pri zadrugah

Poleg revizije je danes pravna služba gotovo eden najvažnejših poslov vsake zadružne zveze. Njen prvi namen je, da se načelo zakonitosti, izvajanje splošnih predpisov, uveljavi v vsem zadružnem delovanju. Poglejmo na kratko njeno delo na območju OZZ Celje:

V letu 1953 je bilo po osvoboditvi prvič doseženo, da so bili letos izvoljeni upravni odbori skoraj 100% tudi sodno registrirani. Ta registracija je važna. Iz nje se razvidi, kdo je sploh v zadrugi upravičen do podpisovanja, do prevzemanja obveznosti za zadrugo itd. Pri tem je mnogo pomagala Narodna banka, ki je blokirala račune zadrugam, ki niso predložile sklepa o registraciji. Saj smo imeli v prejšnjih letih primere, da je bil izvoljen že tretji upravni odbor, registriran pa je bil še vedno oni iz časa ustanovitve zadruge.

V prejšnjih letih se je pojavljala zadruga v glavnem le pred kazenskimi sodišči v zvezi s kazenskim pregonom posameznega uslužbenca — navadno poslovodje zaradi primanjkljaja. Danes je zadruga že precej reden gost pred civilnimi sodišči, pred drž. arbitražo zaradi uveljavljanja svojih premoženjskih pravic.

Poslovanja z drž. arbitražo so naše zadruge že precej vajene, v kolikor gre seveda zgolj za navadno izterjavo računov-faktur. Znano je, da je drž. arbitraža skrčila pravni formalizem do skrajnosti, tako da mu je kos v navadnih primerih tudi knjigovodja. Mnogo je bilo ustreženo zadrugam z ustanovitvijo Okrožne drž. arbitraže v Celju.

V izvršilnih zadevah, sploh v stvareh pred rednimi sodišči, v zemljeknjižnih stvareh itd., se zadruge redno obračajo na pravni oddelek svoje zveze.

Kakšni primeri so najbolj pogosti, odnosno zaradi česa se zadruge — zadružna podjetja največkrat pravdajo?

Največkrat gre za tožbe zaradi plačila dobavljenih predmetov — kmetijskih pridelkov (krompir, sadje, zlasti les itd.). Zadruge imajo omejen obratni kredit, zato so prisiljene, da sproti izterjujejo svoje dolžnike, če hočejo kriti svoje obveznosti. Če so pri izterjavi dolgov popustljive, jih terjajo njih lastni upniki, katerim ne morejo sproti poravnati svojih obveznosti. Podružnice Narodne banke javljajo OZZ, katera zadruga dobiva »preveč« izvršilnih sklepov zaradi rubeža in prenosa dobroimetja iz bančnega računa. To je opozorilo, da v zadrugi delo zastaja in da je treba nekaj ukreniti. Taki zadrugi sta bili n. pr. Zagorje in Šent Rupert. KZ Zagorje se je združila s KZ Lesično in je bila zadeva z njo urejena; še vedno pa predstavlja težak problem KZ Šent Rupert, kjer je zaradi ca. pol milijonskega primanjkljaja še vedno nekrilih precej upnikov. Bolj redno bodo morale plačevati svoje dolgove KZ Slivnica, KZ Šentjur, Dobrna in še nekatere druge.

Nekateri poslovodje so dajali potrošnikom blago na kredit v pretiranih zneskih. So zadruge, katerim dolgujejo potrošniki za razno blago do 700.000 dinarjev in več. Dajali so prav po domače: zapisali so potrošnika v svojo knjigo dolžnikov. Posledica tega je bila, da so odjemalci večkrat zatrjevali, da so blago že plačali, le da je poslovodja pozabil dolg zbrisati. OZZ je zato izdala okrožnico, da je treba omejiti vsako dajanje na kredit, obstoječe dolgove pa naj poslovodje izterjajo, ker bodo sicer osebno obremenjeni zanje.

Seveda so tudi zadruge večkrat tožene po drž. trgovskih podjetjih zaradi dobavljenih živil, galanterije, železnine, manufakture itd.

Prav na pravnem oddelku je najbolj razvidno, kje so hibe v poslovanju posamezne zadruge, posameznega podjetja; pa jih navedimo nekaj:

Večje zadružno podjetje je n. pr. prodajalo zelenjavo privatniku v Zagrebu; ta je nekaj časa v redu plačeval vse dobave, nenadoma pa je vsa plačila ustavil. V nevarnosti je bilo okoli 1,000.000 din. Podjetje je dobavljalo blago brez potrebnega kritja. Naknadno je podjetje doseglo, da je žena omenjenega privatnika podpisala menico kot porokinja; po menični tožbi je dobilo podjetje varnost za svojo terjatev na hiši v Zagrebu, last žene omenjenega privatnika. V naprej se je treba zanimati, kakšna je firma, s katero želi zadruga poslovati.

Vedno pa se stvari ne izlečejo tako dobro, kot v gornjem primeru:

V Rogatcu je poslovodja Kmetijske zadruge prodal večjo količino moke za ca. 700.000 din čez Sotlo neki hrvaški kmetijski zadrugi. Bil je menda prepričan, da bo za zadrugo napravil dober posel. Ko pa denarja ni bilo, se je upravni odbor začel zanimati, kaj je na stvari. Izkazalo se je, da je imel poslovodja hrvaške kmetijske zadruge velike primanjkljaje. Prišlo je pismo s hrvaškega, da je terjatev v višini ca. 700.000 din povsem dubiozna. To je seveda hud udarec za zadrugo. Kdo naj krije teh 700.000 din? Upravni odbori ali upravnikom, da delajo povsem po ne smejo nikdar dopuščati poslovodjem svoje.

V KZ Ratanska vas je upravni odbor napravil pogodbo s privatnikom-prevoznikom, da bo slednji vozil pod firmo zadruge na avtomobilu, ki naj bi bil v solastnini obeh, dobiček pa naj bi se delil po načelu: pola meni, pola tebi! V zadevo je posegla revizija, nastala je huda pravda za 324.848 din. Upravni odbori naj ne sklepajo večjih pogodb brez posvetovanja s pravnikom. Tako delajo privatni gospodarji in je prav, da delajo tako tudi zadruge.

Hude so pravde zaradi izpolnitve pogodb, zlasti dobave lesa. Poslovodja bivše KZ Zagorje je n. pr. sklenil pogodbo s Slovenijalesom, da bo dobavil znatno količino lesa. Medtem je pri-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Priklopite Ponikvo k električnemu omrežju . . .

V soboto zvečer so v Ponikvi pri Grobelnem prišli ljudje v temi v dvorano, kjer imajo običajne prosvetne prireditve in javne sestanke. Po temi so prišli tudi razni gostje iz Celja in drugih krajev. Medle luči so osvetljevale dvorano na znotraj, ko smo vstopili. Prireditveni odbor, hkrati iniciativni odbor za elektrifikacijo je sedel pri mizi, na kateri je gorela petrolejka. Težko je predsednik Žličar razbral črke svojega referata s papirja. Na koncu mize so na posebnem podstavku gorele razne lučke od goreče treske pa do karbitnice. Cela razvojna stopnja. Govornik, oziroma govorniki, bilo jih je več, so govorili o težkih naporih tamkajšnjih prebivalcev in o veliki podpori ter razumevanju ljudske oblasti, ki je podprla njihovo težnjo o svetlejši luči. Zato so ta dan povabili tudi najvišje predstavnike oblasti okraja Celje-okolica. Bili so tam republiški poslanci, predsednik OLO tov. Cvenk, predsednik OZZ tov. Lubej, tajnik Okrajne trgovinske zbornice tov. Rančigaj, tajnik OLO tov. Pikl, načelnik vojnega odseka major Vovk in še mnogi drugi. Točno ob 19. uri zvečer je predsednik elektrifikacijskega odbora tov. Žličar naročil zastopniku Elektro-Celje: »Prosim vas, da priklopite novo zgrajeno električno omrežje občine Ponikva k vašemu omrežju«.

Takrat je dvorana zasijala v svetli električni luči, prisotni pa so ploskali in se veselili tako dolgo pričakovanega trenutka. Potem so pozdravili uspeh prebivalcev iz Ponikve njihovi zastopniki iz množičnih organizacij, zastopniki ljudske oblasti in mladine. Posebej jim je čestital in želel še več uspehov pri nadaljnjem izvrševanju elektrifikacijskih del njihov poslanec tov. Lubej.

Nekaj svečanega je bilo potem, ko je nadučitelj velel ugašati vse prehodne luči, ki so kdaj koli svetile na Ponikvi pred električno in s tem naznanil, da nastaja v Ponikvi nov čas napredka in večjega blagostanja delovnega kmečkega človeka.

Inšpektor za delo pri MLO Celje se je dal plačati od obrtnika Šumečnika

O »težjih« obrtnikih v Celju, katerih prestopki in izigravanje naše socialistične skupnosti so tudi dokaj težki, smo v našem časopisu v bližnji preteklosti precej pisali. Nekateri od njih, konkretno pa kamnosek Šumečnik je imel tolikšno »korajžo«, da je prikrojeval delavske pravice svojih uslužbencev čisto na svoj način in odpuščal delavce brez predhodnega posvetovanja z organi, ki imajo tako odpuščanje za nadzorovati, dovoljevati ali pa zabraniti. Nekam čudno je, da je Šumečnik lahko kar naekrat odpustil 60 delavcev, medtem ko so socialistični kolektivi, kjer so dejansko gospodarji delavci sami in potom delavskih svetov urejujejo personalno politiko, morali postopati po zakonu ter predpisih.

Končno je le prišlo na dan, kako je bilo to mogoče. Šumečnik je »mazal« in gladil pot do inšpektorja za delo na MLO s tisočaki, ki si jih je ta inšpektor, imenoma Pogačar, navadno »izposojal«. To je zelo podobno slovenskemu pregovoru, da z zlatom natovorjen osel prepleza vsak zid. No, Pogačar je zaradi tega bil takoj odstranjen s svojega službenega mesta, ko je Okrajni sindikalni svet ostro posegel vmes in to zahteval.

Nadomestne volitve v Čretu bodo v nedeljo, 20. decembra 1953

Teren Čret sta po zadnjih volitvah v *Mestni ljudski odbor Celje* zastopala ljudska odbornika tov. Zapušek Jože in Horvat Izidor.

Ker je bil tov. Izidor Horvat kot učitelj meseca septembra t. l. premeščen na Kmetijsko šolo v Šentjurju, je moral podati ostavko na svoje odborniško mesto.

Mestna volilna komisija v Celju je zaradi tega razpisala za 20. decembra 1953 nadomestne volitve.

Zbor volivcev 12. volilne enote na terenu Čret je izbral dva kandidata, in sicer: Josipa *Kotnika*, predmetnega učitelja na *II.* gimnaziji v Celju in Edvarda *Šmita*, knjigovodjo Tovarne organskih barvil v Celju.

Kakor običajno, bomo tudi tokrat imeli dve volišči: eno v terenski pisarni in eno v Tovarni organskih barvil.

Pogled po svetu

Emile Zola, eden od francoskih nesmrtnikov (50-letnico njegove smrti je letos počastil tudi naš kulturni svet), je v svojem romanu »Polom« pospremil smrt komunarda takole: »Preminulo je bilo ubogo bitje, lačno pravičnosti, v zadnjem krču velikih, temnih sanj, ki jih je sanjalo, tiste veličastne in pošastne fatamorgane uničenja stare družbe, vpepeljenega Pariza, preoranih njiv, očiščenih, da vzklije na njih idila novega zlatega veka.« Ob tej misli prešine Jeana občutek nove, žive nade v pomlajenje večne nature, večnega človeštva, v vstajenje, obljubljeno vsakomur, kdor upa in dela, v drevo, ki poganja novo, silno brst, če mu odrežeš gnilo vejo, ki ji listje rumeni od zastrupljenega soka. Odšel je na veliko in trdo delo, pomagati pri zgradbi nove Francije.

Ko sem premišljeval francosko stališče na Bermudih, razočaranje obeh premierjev, Bidaulta in Laniela, njuno užaljenost nad protokolarnimi nedostatki in nad Churchillovim robustnim anglosaštvom in njuno nepopustljivost pri vprašanjih, o katerih sem poročal v prejšnjem tednu, mi je Zolajev duh znova potrjeval vero v neuničljivost konstantnih vrednot, ki jih je evropska kultura ustvarila v zadnjih stoletjih. Bermudske konference nismo pospremili z najboljšimi avspicijami ne zaradi kake izjemne informiranosti, marveč zaradi simpatij, ki jih gojimo do tistih, s katerimi se hočejo po mili volji poigrati mogočni, veliki. Sentimentalno stališče, a to pot pravilno — quand même! (kljub vsemu)! Bermudi so dali res skromne zaključke: vršila se bo konferenca štirih in to menda kljub Dullesovemu mnenju v Berlinu. Komentarji na zapadu in vzhodu so razočarani nad kašo, ki so jo skuhali »Veliki trije« v Mid Ocean Clubu. Tako Amerikanci kakor Rusi nimajo upanja, da bi se v Berlinu mogli pogovoriti o Nemčiji in njeni neodvisnosti. Einsenhowerjev zaključni govor na Generalni skupščini OZN je sicer ubiral strune najplemenitejših človečanskih čustev, vendar ni prepričal ne domače makartistične desnice ne sovjetske delegacije in sedanje moskovske garniture. »Weltpresse« je zapisala, da je Višinski ves čas brezizrazno poslušal generala-zmagovalca in filozofa, po njegovem govoru zaploskal (kar se je zelo opazilo), ko pa so ga vprašali, kaj pravi k govoru, se je otresel nadležnih časnikarjev, češ, govor je tako pomemben, da ga je treba posebej študirati, potem šele komentirati. Seve, v govoru je glavno jedro Eisenhowerov predlog o »pacifikaciji« atomskih in vodikovih bombah. To ni majhna stvar, težko je obema največjima priti drug drugemu naproti na pol pota. Pri vsem tem je zanimiva Attleejeva beseda, da je Eisenhower končno moral spregovoriti, da pokaže, ali je on gospodar Bele hiše ali Mc Carthy. Težko danes še kdo verjame tistim Amerikancem, ki pravijo, da progresivna Evropa pretirava Mc Carthyjev pomen in vpliv.

Generalna skupščina se je torej razšla brez pomembnih uspehov, čeprav je odkrila marsikako potezo na obrazu planeta, ki bi jo »Veliki trije« prav radi zamaskirali. Tudi to lahko štejemo med uspehe. V OZN so na široko zazavele rane, v katerih se muči svet od konca do kraja. Posebna značilnost te skupščine je bila to, da so prišli pred sodni stol svetovne institucije kolonialni gospodarji in njihove srednjeveške metode pri zatiranju osvobodilnih gibanj kolonialnih ljudstev. Najgrje so se te obelodanile v Keniji in Guayani, v dveh angleških kolonijah. V Keniji je prišel pred sodišče kapetan Griffiths, ki je svojim vojakom izplačeval po 5 šilingov za zamorsko glavo. Bil je oproščen.

Angleži so res posebna pasma, kakor pravi Bernard Shaw v enodejanki »Mož usode«, ki jo bo v kratkem dajalo celjsko gledališče. »Ni je stvari tako podle in ne tako plemenite, da bi ne našli Angleža, ki bi jo izvedel, in nikoli mu ne boste mogli dokazati da nima prav. Bojuje se zaradi domoljubnih načel, goljufa zaradi trgovskih načel, zatira svobodo zaradi državno-političnih načel, ravna s teboj surovo zaradi moških načel, svojemu kralju je zvest zaradi lojalnih načel, odbija kralju glavo zaradi republikanskih načel. Pri tem pa nikoli ne pozabi, da je narod izgubljen, ako išče dolžnosti tam, kjer ne najde koristi.«

Bogme, Shaw ima bridko prav! Vprašanje je, kdaj bo ta »posebna pasma« uvidela, da se svet ne vrti samo zaradi njene koristi. Ali bolje, kdaj jo bo svet o tem poučil! Lekcije, ki so se brale v OZN letošnjo jesen, ji niso ostale v glavi. Dokaz zato je tudi 8. oktober in 13. november, dva pomembna datuma v tržaški krizi, pa tudi zadnje izjave Foreign Officea.

T. O.

Uprava rudnika Laško

nam sporoča, da je bilo meseca oktobra t. l. 5,97% ali 41 bolnikov dnevno, ne pa kot je objavila komisija HTZ pri ZZSZ Celje dne 28. nov. 1953 v našem listu, ko navaja, da je bilo v oktobru t. l. v Rudniku Laško 7,62% ali 51 bolnikov dnevno.

O novoletni jelki

pisano predvsem za odrasle

Ker je organizacija novoletne jelke vendarle zelo obširna zadeva in je pri vsem tem potreben nekak točno določen »vozni red«, bi se v tem članku omejil predvsem na tehnične podatke in orisal potek proslave novoletne jelke in dodal še nekatere bistvene stvari.

TEDEN DNI PRED NOVIM LETOM

Ves teden pred Novim letom bodo različne prireditve v okviru proslave novoletne jelke in prihoda Dedka Mraza. Dne 24., 25. in 26. decembra bodo gledališke predstave v Mestnem gledališču v Celju. Te predstave, ki so namenjene dijakom nižjih gimnazij se bodo pričele vsak dan ob dveh popoldne. Pred uprizoritvijo »Bratovščine Sinjega Galeba«, bo navzočo mladino pozdravil Dedek Mraz.

Kinopredstave bodo na dan 28. decembra za učence osnovnih šol. Razne mladinske pravljične in risane filme bodo predvajali ves dan od jutra do večera. Lutkovne predstave bodo od 21. do 27. decembra neprekinjeno vsak večer po terenih in predmestju. Tako bodo na Babnem igrali v Zadružnem domu, v Čretu v Domu SZDL, pri Jugoslovanu itd. Podroben razpored bodo pravočasno dobile terenske organizacije.

PRIHOD DEDKA MRAZA 29. in 30. DECEMBRA

Popravljamo datum, ki smo ga objavili v prejšnji številki. Glavni del proslave bo na 29. in 30. decembra. Ta dva dneva bo Dedek Mraz v popoldanskih urah s celotnim spremstvom obšel mesto, imel nagovor, razne skupine pa bodo izvedle svoje programe.

VAŽNO! Prosimo starše in ostale voditelje skupin, da se naslednjega razporeda točno drže. 29. decembra bo obdaritev in celotna prireditev za šolske otroke, ki jih bodo vodili njih vzgojitelji in zato določeni redarji. Na ta dan naj starši predšolskih otrok ne prihajajo, ker bo gneča že itak dovolj velika.

Za izvenšolske otroke pa bo popolnoma enaka prireditev z obdaritvijo vred 30. decembra popoldne.

Istočasno prosimo odrasle, ki ne bodo pripeljali svojih otrok, pa bi radi videli vso to slovestnost, naj dajejo prednost otrokom, kajti za njih je vse to organizirano. Bodimo ta dan obzirni in obrnimo bontonsko pravilo. Če vse leto drži pravilo: Otroci dajajte prednost starejšim, dajmo izjemoma dva dni v tem letu starejši prednost otrokom.

NAČIN IN POGOJI ZA OBDARITEV

Da ne bo nepotrebnega prepiranja, nepotrebne gneče in nezadovoljnega ter hkrati neupravičenega godrnjanja sporočamo, da bodo otroci obdarjeni na naslednji način:

Obdarjeni bodo vsi otroci na področju mesta Celja, ki so rojeni leta 1950 pa navzdol do otrok rojenih leta 1942 vključno.

Otroci, toda samo šoloobvezni, staršev, ki stanujejo izven Celja pa so zaposleni v Celju bodo tudi obdarovani, toda le, če bodo osebno prišli iskat darila in če jih bodo podjetja pravčas prijavila pri rediteljskem odboru pri Mestnem odboru SZDL.

KDO VSE SODELUJE PRI ORGANIZACIJI NOVOLETNEGA VESELJA CELJSKE MLADINE

Letošnja novoletna jelka bo bržkone velika reč, kajti v odboru, ki pripravlja to slovesnost, je precej ljudi, porazdeljenih v tri pododbore. V organizacijskem odboru sodelujejo: Ponikvar Igor, Urbančič Anica, Vudler Zoran, Jenko Rado, Luzner Bojan, Gajšek Risto, Krašovec Jurček in Uranjek Ivan.

V tehničnem odboru: inž. Korent, arhitekt Janošič, Umek, Peperko, inž. Presečnik, Trofenik, Lah in Ferlan.

V kulturnoprosvetnem odboru: Filipič, Zorko, Pogačnik, Košutnik, Cerjakova, Lužnik in Stanič.

Imena smo objavili predvsem zato, da bodo Celjani vedeli, kdo vse bo imel zasluge za uspeh ali pa tudi za neuspeh.

Ne KZ Tabor, temveč poslovodja Tabor

V predpretekli številki se je v uvodniku vrinila smiselna napaka, katero danes popravljamo. Proti koncu članka izzveni, ko da je v Kmetijski zadrugi Tabor v Savinjski dolini prišlo do izredno velikega primanjkljaja. Pazljiv bralec pa bi vendarle lahko zaključil, da gre za poslovodjo pod imenom Tabor iz zadruge, o kateri piše pisec v dotičnem odstavku. Ker člani KZ Tabor mislijo na primanjkljaj v svoji zadrugi, popravljamo to napako in se oproščamo odboru in uslužbencem, če so zaradi te napake bili morda moralno prizadeti.

Nepričakovano številen vpis v kmetijsko-gospodarsko šolo v Šentjurju

Kako potrebne so bile kmetijsko-gospodarske šole in kako željno jih je kmečka mladina pričakovala, nam priča nepričakovano velik odziv pri kmečkem brebivalstvu. V Šentjurju, kjer je ta šola dobila svoje učne prostore v zgradbi kmetijske šole, je bil na šolo pravcat naval. Vpisalo se je 84 učencev, 28 fantov in 56 deklet. Nove priglašence pa je moralo vodstvo šole zaradi pomanjkanja prostorov odklanjati. Pouk, ki se je pričel v začetku tega meseca, se odvija v dveh sporednih oddelkih. V prvem so učenci s področja šentjurske občine, v drugem pa iz sosednjih občin. Vsak oddelek ima tedensko dvakrat po pet ur pouka. Tako je na šoli kar štiri dni v tednu prav živahno.

Med učenci prevladujejo mlajši letniki, pa tudi zreli ljudje niso redki. Vse je zajela želja po spopolnitvi splošne in strokovne izobrazbe. Kako je kmečka mladina sprejela svoje šole, nam najbolj zgovorno dokazuje nemara prav njena vnema in požrtvovalnost. V izredno lepem številu obiskuje šolo mladina iz slivniške občine, celo iz Jelc, ki mora napraviti za dve uri in več hodá do šole. Za njo ne zaostaja mladina iz občine Šmarje in Ponikva, ki se vozi z vlakom, poslužujoč se mesečnih kart. Med njo so dekleta in fantje celo iz zelo oddaljene Sladke gore in iz tamošnjega predela, ki imajo že na vlak v Lipoglav nad eno uro pešačenja. Ti se pripeljejo v Šentjur nekaj pred tretjo in se vračajo zvečer ob pol desetih z mariborčanom.

Tako razumevanje, tak glad po izobraževanju, tako bi označil človek tolikšno vnemo kmečke mladine po šolanju, daje najlepše perspektive rasti in razvoja kmečko-gospodarskih šol, ki so bile ena izmed naših perečih potreb na področju izobraževanja kmečkega prebivalstva. Ker je imela vsa ostala mladina svoje šole in je bila brez njih le kmečka, je bila le ta za nadaljnje izobraževanje, zlasti tudi strokovno, krivično prikrajšana. Spričo tolikšnega zanimanja bodo morale kmečko-gospodarske šole opravičiti velika pričakovanja. Za njihovo uspešno delovanje pa je eden bitnih pogojev materialna osnova, za katere ustvaritev bo treba najti finančnih sredstev.

Baterije »ZMAJ« zopet najboljše!

Celjske mesarske predelovalnice kličejo rešitve

Mnogo se je zadnje čase razpravljalo o gospodarskih problemih, ki so v Celju pereči. Predvsem je bilo obilo tolmačenj ter govora o gostinstvu in trgovinah, dosti manj o pekarnah, prav nič pa o mesarijah in mesarskih predelovalnicah.

Ne želim omalovaževati potrebe po zboljšanju gostinskih in trgovskih lokalov, kar se je v precejšnji meri tudi že izvršilo. Ker pa se nihče ne odloči, da bi načel tudi mesarsko dejavnost v Celju, bi človek smatral, da je le-ta v najlepšem in najboljšem redu. Temu pa žal ni tako. Zato je potrebno, da spregovorimo tudi o mesarskih predelovalnicah nekaj besed.

Mesarska dejavnost je bila od vseh slovenskih mest ravno v Celju najskromnejša že pred vojno. V Mariboru je bila že prej evropsko znana tovarna mesnih izdelkov, v Ljubljani pa je bila po vsej Sloveniji znana tovarna mesnih izdelkov (Slamič). Poleg tega sta imeli ti dve mesti še mnogo večjih in manjših predelovalnic.

V Celju so pa imeli skromne in male predelovalnice le mesarji Junger, Urban in Šeligo. Vse te tri predelovalnice so bile zgrajene pred trideset leti. Že takrat niso bile zgrajene v te svrhe, marveč so bile preurejene iz raznih skladiščnih prostorov. Stroji so bili deloma stari in izrabljeni že ob ustanovitvi teh predelav, deloma so pa mesarji stroje nadomeščali z novimi. Take so te mesarske predelovalnice še danes z izjemo, da smo jih prečistili ter odkupili tri nove stroje, ki so nadomestili stare, že popolnoma izrabljene stroje. Vsled slabe zmogljivosti teh predelovalnic so dovažali v bivši Jugoslaviji mesne izdelke iz Murske Sobote in Zagreba. Tovarna mesnih izdelkov Benko v Murski Soboti je dnevno dovažala v Celje do 1000 kg mesa in izdelkov. Skratka, v Celju je bila mesarska predelovalna dejavnost skromna in ni nikdar zadostila potrebam celjskega bazena.

V težnji za čim boljšim razvojem naše socialistične dejavnosti in decentralizacije trgovskih podjetij želi tudi Svet za gospodarstvo v Celju izvršiti reorganizacijo Celjske klavnice.

Nimam namena nasprotovati, da se ne bi ločila klavnica od obrtno trgovske dejavnosti. Ne strinjam se pa s predlogom, da se razdvaja podjetje v dvoje manjših podjetij, ki že sedaj ni veliko, primerjajoč podjetja te stroke v Mariboru ali Ljubljani. Razlogi za to so ti, da mesarska dejavnost ni trgovina. Odvisna je od čimboljšega nakupa, čim cenejšega dogona in dovoza ter organizacijsko izpopolnjenega razporeda delovne sile.

Trgovske poslovalnice imajo možnost nabave blaga od grosističnih podjetij. Mesarija je pa povsem drugega značaja. Odvisna je od kmečkih proizvajalcev ter sejmov. Želeti je, da bi bila vsaka mesnica, bodisi predelovalnica, samostojna. Naši mesarji pa še niso in verjetno tudi v kratki dobi ne bodo postali taki idealisti, da bi hodili, kakor nekdaj za svoje lastne interese, v nočnih urah po živino v kmečke hleve, v dopoldanskih urah, da bi prodajali, v popoldanskih pa klali, kakor so to delali nekdaj. Vedeti moramo, da so mesarji zaposlevali tudi svoje žene kot pomočnike, v odsotnosti mojstrov pa tudi zastopnike. To delo se ne da deliti na osemurni delovni čas.

Če primerjamo delovanje mesarij v Celju pred vojno z današnjim delom celjske klavnice ugotovimo naslednje: Celje je imelo leta 1939 okoli 16.500 prebivalcev. V tem času je bilo v mesarski stroki zaposlenih mnogo več ljudi kakor danes. Mesarskih lokalov s stojnicami na današnjem Tomšičevem trgu je bilo 26. Vsi mesarski mojstri so zaposlevali svoje žene kot blagajničarke, trije od teh so imeli tudi gostilne, eden pa je bil tudi hotelir. Mesarskih pomočnikov je bilo vsega skupaj 116 ljudi. Na klavnici, ki je bila mestna ustanova s samostojnim vzdrževanjem in dodatkom iz mestnega proračuna, pa je bilo zaposlenih 11 ljudi. To so bili upravnik klavnice, veterinar, hišnik, ki je obenem zaposleval tudi svojo družino za čiščenje klavnice, strojnik, kurjač in dve pisarniški moči. Razen teh je bil vključen v stroko tudi črevar, ki je zaposleval dva pomočnika. Devet mojstrov je imelo 11 konj, 5 avtomobilov in 4 motorna kolesa. Ves ta aparat je služil izključno za nabavo in klanje živine, predelavo in prodajo mesa.

Vsak teden so dovažali in doganjali v Celje živino, prašiče in teleta živinski trgovci, ki so delali večinoma na račun celjskih mesarjev. Ti trgovci, 15 po številu, so bili vključeni v stroko kot nakupovalci, dostavljalci in trgovci obenem. Vsak izmed njih si je zato vzdrževal konje, voz ali tovorni avtomobil. Osnovo za dobiček v gospodarstvu od celjske mesarije je tako imelo 158 ljudi, neupoštevajoč še mnoge mešetarje, gonjače in prekupčevalce.

Iz statističnega izvlečka Celjske klavnice je razvidno, da je Celje potrošilo januarja 1939 leta 31.738 kg govejega, 9870 kg svinjskega in 5292 kg telečjega mesa. Tu ni vštet konjski mesar, ki je bil v Celju. Skupno je bilo potrošeno 46.900 kg mesa. K tej količini ni všteto meso in mesni izdelki, ki so se dovažali v Celje iz Murske Sobote in Zagreba.

Letos januarja pa je samo Celjska klavnica oddala na celjski trg 32.897 kg govejega, 8.741 kg svinjskega, 10.082 kg telečjega in 4000 kg konjskega mesa, skupaj 60.751 kg mesa in mesnih izdelkov. Pri tem nista všteti trgovsko podjetje OZZ in Kmetijska zadruga Celje, ki sta tudi dajali meso na celjski trg.

V januarju letos je bilo zaposlenih v Celjski klavnici 100 oseb, pri trgovskem podjetju OZZ 6 in pri KZ Celje 5 oseb, skupno 111 ljudi. Vse delo, ki je sedaj za 50% večje kakor v letu 1939, opravlja danes z najskromnejšimi prevoznimi sredstvi treh starih avtomobilov 111 ljudi.

Ali bomo še naprej gledali na mesarsko dejavnost v Celju kot doslej? Izgleda že tako. Kajti, kolikor je Celjska klavnica ustvarila denarnih sredstev, oziroma kolikor ji je bilo dovoljeno od ustvarjenih sredstev uporabiti za lastne investicije, jih je uporabila za popravilo klavnice. Klavnica v Celju je bila po okupaciji prevzeta v skrajno slabem in zanemarjenem stanju. Kako tudi ne, saj je že stara čez 50 let. Res je, da je bila v letu 1900 za takratne razmere moderna in dovolj velika. Toda takrat je imelo Celje 8000 prebivalcev. Nihče pa ne bi mogel pritrditi, da je danes odgovarja celjskim razmeram, ko ima mesto 24.500 prebivalcev.

Sedanje podjetje najbolj obremenjujejo stroški dogona in dovoza živine. Letos do decembra znašajo ti stroški 2,150.148 dinarjev. Kdo od gospodarstvenikov bi lahko trdil, da je mogoče, brez resnih posledic za redno poslovanje dveh podjetij, vršiti prevoze z istimi prevoznimi sredstvi. Ali bi bilo pametno ustanoviti dvoje podjetij poleg klavnice brez prevoznih sredstev? Če upoštevamo, da so nekdaj dovažali v Celje teleta, prašiče in goveda z 28 konji in 6 avtomobili, danes pa imamo le 3 avtomobile, pridemo do zaključka, da bi bila delitev podjetja nesmiselna in škodljiva. Ne pa, kakor navaja dopisnik Borbe 10. dec. 1953 v članku »Ukrepi, ki jih bodo Celjani pozdravili«, da bo z delitvijo podjetja večja izbira mesa. Dalje pa navaja, »da se kolektiv brani in odsvetuje razdvojitev podjetja zaradi pomanjkanja osebja, osnovnih sredstev, večjih režij itd«.

Želeli bi, da bi se pisec informiral v Ljubljani in Mariboru, kakšno je stanje tamkaj v tem smislu, pa bi dobil dovolj tehten odgovor, čemu imamo pomisleke pred razdvojitvijo našega podjetja in kaj v resnici želimo.

T. G.

Novoletna številka lista bo izšla v sredo, 30. decembra v povečanem obsegu

Naše naročnike in bralce obveščamo, da v soboto, 26. decembra ne bo izšel Savinjski vestnik kot običajno, temveč bo list izšel za Novo leto že 30. decembra v povečanem obsegu (št. 51 in 52).

List bo obsegal okoli 20 strani. Za vsakega bo nekaj zanimivega. V njem boste našli mnogo zanimivega in prijetnega branja. Tudi naše najmlajše bomo razveselili z mladinsko stranjo in nagradno križanko z lepimi knjižnimi nagradami. Naši naročniki se bodo pa lahko kratkočasili za novoletne dni tudi z novoletno nagradno križanko. Med pravilnimi rešitvami bo izžrebano pet lepih denarnih nagrad. Uredništvo

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Pravna služba pri zadrugah

šlo do omejitve sečnje. Zadruga je seveda pravdo izgubila, ker odklonitev sečnega dovoljenja ne predstavlja »višje sile«. KZ Zagorje odnosno njena pravna naslednica bi bila izgubila ca. pol milijona dinarjev, če ne bi bilo prišlo do primerne poravnave med Slovenija-lesom in Trgovskim podjetjem OZZ Celje. Premislili je treba, ko podpisuješ pogodbo, če jo boš lahko izpolnil.

Sploh je treba pri sklepanju pogodb posebne previdnosti. Navedimo primer, kako iz male površnosti lahko nastanejo velike posledice:

Naše zadruge in zadružna podjetja dobavljajo les predvsem v Srbijo in Makedonijo. Sklenjena je bila pogodba, da se dobavi vagon lesa Kmetijski zadrugi v Mihajlovcu. Kot namembna postaja je bila označena v pogodbi »Mihajlovac«. Zadružni uslužbenec je izpolnil tovorni list in navedel kot končno postajo »Mihajlovac«. Uslužbenec JDŽ je pojasnil, da postaje »Mihajlovac« ni, ampak da sta postaji Mihajlovac—Kolarevo in Mihajlovac—Prahovo selo.

Moža obstojita, kaj sedaj? Vrag vedi, kateri je pravi!

Ali čas je zlato, odločiti se je treba, naj gre vagon v prvo navedeni Mihajlovac, mogoče bo pa ravno »ta pravi«!

Vagon desk potuje v Srbijo; moral bi priti v Mihajlovac—Prahovo selo, prišel pa je v Mihajlovac—Kolarevo! Na postaji ga seveda nihče ne prevzame. Ležarina, stroški, prekladanje so narasli nad 70.000 din. To je primer, kako se ne posluje. Zadružni uslužbenec bi bil moral vsekakor prej vprašati kupca, kateri Mihajlovac je pravi, če se je že pri sklepanju pogodbe napravila površnost. Pomislimo, kaj bi bil napravil z uslužbencem lesni trgovec v stari Jugoslaviji, če bi mu bil manipulant poslal vagon lesa »ins blaue«.

Zadnji čas se opaža, da hišni lastniki radi ponujajo zadrugam v nakup stavbe, v katerih imajo slednje svoje prostore. Privatniki z dohodki od hiš ne morejo kriti stroškov vzdrževanja, skratka hiše so nerentabilne. — Tako je kupila hišo KZ Štore, KZ Prebold, KZ Šentjur, KZ Ponikva. Take nakupe zmorejo le močne zadruge in iz posebnih razlogov. Posplošiti pa se to ne sme. Zadruge se morajo zavedati, da s tem zazidajo denar, ki bi ga morda potrebovale za stroje, semena, plemensko živino itd. Le nekatere zadruge so že toliko močne, da lahko prebolijo »zazidavo« 2—3,000.000 din obratnega kapitala.

Našteli smo nekaj napak iz poslovanja, da se iz njih učimo. Še to naj povemo: Ko imamo opravka v naših južnih krajih (Beograd, Sarajevo itd.) v pravnih zadevah, ponovno opazimo, da tamošnja podjetja posvečajo znatno pažnjo pravni zaščiti svojih poslov. Motimo se, če mislimo, da mi v teh stvareh prednjačimo: pravna služba pri njih je že mnogo bolj v rokah pravnikov kot pri nas, kjer je ta stvar v glavnem še vedno poverjena razgledanemu ali tudi nerazgledanemu knjigovodji.

V pravno službo spada seveda tudi delovna zakonodaja za številne uslužbence zadružnega območja. Posebno tu si želimo novih zbranih predpisov, kakor so že predvideni v osnutku, ker današnja raztresenost teh določil otežuje pregled.

Še o primanjkljajih pri KZ in o ukrepih za njih zajezitev bi morali nekaj povedati. O tem pa drugič!

Dr. P. P.

Gledal sem vojake poročnika Laze . . .

Stojim na travniku ob Dečkovi cesti na vežbališču celjske garnizije in gledam praktično vajo enote tovariša poročnika Laze Kolundžije. Nastavni vod (to so bodoči komandirji odelenj) stoji pred žično prepreko, poročnik Kalundžija pa pojasnjuje, kako je treba delati prehod skozi žične prepreke. Vreme je že hladno in ker je vse dni nekaj rosilo, so tudi tla mokra. Če ležeš na zemljo, si brezpogojno blaten, pa tudi prijetno toplo ne more biti . . .

»Svojim vojakom boste najlaže dopovedali, kako se ta vaja izvrši, če jim boste sami praktično pokazali. Postavljam se v vlogo komandirja odelenja.«

Vzel je prvemu vojaku puško, določil dva spremljevalca, legel na tla in se prižet v blatni zemlji plazil do žične prepreke. Sproti je objasnjeval, kako je treba plezati čisto pri tleh, prvo žico prerezati ležeč na trebuhu, potem se obrniti na hrbet in tako rezati preostale, ne da bi dvignil glavo.

»Čuvajte glavo. Če jo samo za drobec dvignete, vam jo sovražnik lahko preluknja. Žične prepreke sovražnik vedno z ognjem brani« . . .

Ko se je eden od vojakov, ki sta nosila žice na stran, da ne bi potem ovirale prehoda, nekam nerodno obračal in nosil glavo pokoncu, mu je poročnik Lazo spet nazorno pokazal kako je treba to storiti, da bo nevarnost za življenje čim manjša.

Ko je bila vaja pri koncu, so vsi trije vstali blatni od tal. Toda vod je imel pravo predstavo, kako se to dela in kako bo treba jutri pojasnjevati svojim podrejenim v desetini. Vsak, ki je poslej plezal potrebuške k žični pregraji je pozabil, da je blato, če pa se je spomnil, da bo to blato težko očistiti, se je zavedal tudi tega, da blato na komandirjevem plašču ni nič manj mastno. Tako so se v tej uri vsi do poslednjega naučili, kako je treba izvršiti dolžnost in kako čuvati svoje življenje.

Kadarkoli sem doslej govoril z različnimi ljudmi, ki so služili najrazličnejše vojske, nisem nikjer našel toliko skladnosti najboljšega kot v naši ljudski armadi. V stari Jugoslaviji gnjavljenje za prazen nič, nepotreben dril in slaba skrb za vojaka in njegovo znanje.

V nemški vojski je mislil Führer za vse. Vojak ni imel kaj misliti. Pri Rusih prisiljeni heroizem, zapoved brez možnosti lastne iniciative vojaka. Skrb za človeka je pri njih samo besedna fraza. Pri zapadnih vojskah pa spet predvsem strah za življenje, strah pred žrtvijo pa tudi, če gre za ceno izvršitve ukaza. Pri zapadnih vojskah pa spet predvsem plina, samoiniciativnost vojaka in veliko vaj o tem, kako se je treba čuvati. Take misli so me obhajale, ko sem odhajal iz kasarne in mislil, kaj bom napisal . . .

Obisk Beograjčanov, največji dogodek v letošnji gledališki sezoni

Gledališkemu vodstvu Mestnega gledališča v Celju se je posrečilo pridobiti za gostovanje ansambel Narodnega pozorišta iz Beograda, ki je pred tem nastopal v Zagrebu in Ljubljani. Prireditev je bila na hitro napovedana, pa vendar polovica gledališke publike ni dobila vstopnic za predstavo. Beograjčani so nastopili v petek, 11. decembra.

Ko poročam o tem edinstvenem kulturnem dogodku letošnje gledališke sezone v celjskem Mestnem gledališču pripominjam, da bi ta umetniško na visoki stopnji gledališke umetnosti stoječi ansambel zaslužil veliko več toplih besed kot jih bom napisal. Celjani redko kdaj vidimo tako kvalitetne uprizoritve kot je bila drama Miroslava Krleže »Gospoda Glembajevi«, zlasti še, da bi jo izvajali tako kvalitetni umetniki. Čeprav so gosti igrali v hrvaščini, se pravi v originalnem jeziku knjižnega dela, so gledalci kaj hitro našli kontakt in naposled niti občutili niso, da drama ni govorjena v slovenščini. K temu je pripomogla velika rutinirana igra Beograjčanov, ki jih je vodil sam upravnik beograjskega Narodnega pozorišta. V interpretaciji so sodelovali: Ljubiša Jovanović kot Ignacij Glembaj, Mara Miloševič-Radovanović kot baronica Glembaj, Raša Plaović kot Leon Glembaj, ki je dramo tudi režiral, Divna Dijoković kot Angelika Glembaj, Vladeta Dragotinović kot Fabricij, Pavle Bogatinović kot Puba Glembaj. Miodrag Lazarević kot Paul Altman, Božidar Drnić kot Silberbrandt, Bogdan Buljan kot Ulanski in Velimir Bošković kot sobar. Dasiravno so vsi svoje vloge odigrali nadvse uspešno, za nas Celjane bi rekel celo nenadkriljivo, je vendar izmed vseh vlog najbolj izstopal Raša Plaović kot Leon Glembaj.

Na koncu je goste celjska gledališka publika bogato nagradila z navdušenim priznanjem, celjski gledališki igralci so gostom podarili cvetje, tako da je naposled bila prireditev zaključena z majhno slovesnostjo, ki je vsebovala proslavitev Krleževega jubileja in jubilej prvega srbskega odrskega dela, v izvedbi hrvaških gledaliških igralcev na celjskem odru tik po prvi svetovni vojni. Upravnik beograjskega Narodnega pozorišta je povabil celjske gledališke umetnike na gostovanje v Beograd. To je sicer sila laskavo povabilo in lahko rečemo tudi zaenkrat le še naše »pobožne želje«.

Otvoritev Doma kulture v Štorah

V soboto, 19. decembra bo Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« v Storah otvorilo svoj Dom kulture. Ob 17. uri bo svečano razvitje društvenega prapora. Ob tej priliki bodo nastopili tudi pevci pevskih odsekov iz Celja in Štor. Ob 19. uri pa bo slavnostna akademija, na kateri bodo sodelovali vsi odseki »Svobode« iz Štor in Celja. Ob tej priliki bo tudi prvič predvajan dokumentarni film o Železarni Štore.

BREZVESTNI LOGAR

48-letni Staut Mihael je bil pri OLO Celje-okolica uslužben kot logar na področju občinskega ljudskega odbora Jurklošter od 1. novembra 1952 do njegove aretacije. Svojo službo je nevestno, malomarno in večkrat tudi v vinjenem stanju opravljal. Ugotovili so, da je Staut zlorabljal svoj uradni položaj, izvrševal opravila, ki bi jih sicer ne smel vršiti, sprejemal podkupnino in se bavil z nedovoljenim trgovanjem. Neupravičeno je odkazoval posek smrekovega in drugega lesa. S tem je kmetom pridobil premoženjsko korist, ker ti niso plačali gozdnega sklada, v gozdovih pa povzročil s temi poseki za okrog 74.000 dinarjev škode. Sam tudi ni plačal gozdne takse, ko je kupoval drevesa za nedovoljeno trgovino. Od neke kmetice je zahteval darilo, da bi ji odkazal neupravičeno drevesa za posek. V enem primeru si je posvojil tudi denar, ki bi ga moral izplačati nekemu delavcu. Okrožno sodišče v Celju ga je, upoštevajoč še neko neprestano kazen, obsodilo na 2 leti in 6 mesecev zapora.

ALI STA SE RAZUMELA

»Prosim dva limona«.
»Dve limone želite?«
»Kaj je limona ženskega spola?«
»No, mi pa prosim dajte dve limoni!«

Uspela slikarska razstava

Likovna sekcija SKUD »France Prešeren« v Celju je v proslavo Dneva republike razstavljala svoja dela. Razstava je v splošnem ugajala. Da, mnogo obiskovalcev je bilo navdušenih, ker so čestitali razstavljalcem. Dopadle so se jim marsikatere krajine ali tihožitja in uspeli portreti.

Kritično gledano, niso bile vse slike povsem dobre. Razstavljalci si pač resno prizadevajo — predmet, ki jim ugaja — upodobiti tako, kot ga vidijo. Uspe jim več ali manj.

Nekdo je rekel, da so vse slike slabe. Želeli bi, da se bi iz visokih sfer ponižal do ljudsko-prosvetne dejavnosti ter strokovno razložil, zakaj so vse slike slabe. Kajti dobrohotna, strokovna kritika vzgaja tako ljudskega slikarja kot ljudstvo, ki si že davno želi poljudnih, izčrpnih predavanj ravno o slikarstvu ter v zvezi s tem posebno prikaz dobrih in slabih slik.

Dne 10. decembra so bile izžrebane sledeče številke: 567, 1272, 577, 1444, 1318, 1374. Te slike lahko dobite pri tovarišu Zdolšku v Cankarjevi ulici 7, II. nadstr. v dopoldanskih urah.

ZAKAJ SAMO NA ŠTIRIH STRANEH?

Vsled trenutnega zastoja v dobavi papirja nam Celjska tiskarna ni mogla tiskati lista na šestih straneh kot običajno. Ker je list izšel le na štirih straneh nismo mogli uvrstiti vseh prispevkov v list. Naj nam naši dopisniki to oproste, njihove prispevke pa bomo objavili v novoletni številki, ki bo obsegala več strani. Uredništvo

ALI NAJ PODJETJE MLEKOPROMET V ŠOŠTANJU PRENEHA POSLOVATI?

Že večkrat smo javnost seznanili o nerentabilnosti Mlekoprometa v Šoštanju. Žal pa se stanje kljub vsemu temu ni izboljšalo. Treba bo nekaj ukreniti, da ne bodo ostali naši industrijski predeli, kakor sta to Šoštanj in Velenje nekega dne brez mleka.

Upravnik podjetja navaja o vzrokih nerentabilnosti podjetja naslednje: V letu 1949 je kolektiv podjetja dobil nalogo, da dovrši montažo podjetja, to je mlekarno, ki je bila zgrajena v času okupacije. Kljub obljubljeni pomoči OLO do leta 1951 ni bilo moči misliti, da bi pričeli z montažo. Šele ob koncu 1951. leta je izvršni odbor OLO Šoštanj sklenil, da se v investicije vložijo sredstva bivšega podjetja »Material« Šmartno ob Paki. Navedeno podjetje je investiralo okoli 1,800.000 din, dočim je Mlekopromet sam plačal iz svojih obratnih sredstev v letu 1952-53 okoli 1,600.000 din. Tu je všteto tudi generalno popravilo avtomobilov. Največji problem za podjetje predstavlja prevoz mleka iz Zgornje Savinjske doline v Šoštanj in Velenje. Samo prevoz mleka stane letno 3,162.000 din.

Iz gornjega je razvidno, da so prevozni stroški v pretežni meri krivi slabega stanja v podjetju. Nujna bi bila nabava novega 1,5 tonskega tovornega avtomobila namesto sedanjega 3 tonskega, ki troši na 100 km 40 litrov benzina. Če bi se to uresničilo, bi samo pri bencinu letno prihranili okrog 800.000 din.

Občutno težavo za obrat povzroča pomanjkanje vode, zaradi česar se ne morejo pravilno hladiti vskladiščeni proizvodi ter se zaradi tega dogajajo večkratne okvare. Vsled tega podjetje ne more izdelovati tudi ledu, čeprav ima vse potrebne strojne naprave. Tako podjetje trpi izgubo okrog 750.000 din. Treba bo osigurati podjetju vodo, da bo vsaj v bodoče lahko izkoriščalo svoje stranske kapacitete. Če bi bili parni, vodni in hladilni cevovodi izolirani, bi prištedili samo pri kurjavi nad 150.000 din.

Podjetje bi lahko poleti izdelovalo tudi sladoled, za kar ima vse pogoje. V vseh naprednih državah proizvajajo sladoled le mlekarne. Če bi podjetje nabavilo stroj za izdelovanje sladoleda, bi potrošniki prišli do kvalitetnega in higienskega izdelka, podjetje pa do zaslužka okrog 200.000 din letno.

Če bi vložili primerne investicije za izdelavo vodotesnih betonskih bazenov za konzerviranje jajc, bi podjetje pri vložitvi 500.000 jajc letno pokrilo vse tukajšnje potrebe potrošnikov, samo pa bi zaslužilo nad 1,000.000 din.

Da je dotok mleka v podjetje tako minimalen so krive kmetijske zadruge, ki se premalo brigajo za proizvodnjo in odkup mleka. Nekdaj so iz Zgornje Savinjske doline odvažali dnevno v Celje okrog 2500 do 3000 litrov mleka. V kolikor bi tudi sedaj podjetju uspelo zajeti navedene količine, bi odpadle vse izgube. Izgube bi bile še večje, če bi se podjetje ne bavilo s prodajo drugih artiklov kot so čokolada, keksi, bonboni, mesni in ostali delikatesni izdelki.

Poglejmo, kaj pravi Okrajna komisija, ki je ugotovila vzroke nerentabilnosti podjetja? Komisija se v glavnem strinja z mnenjem upravnika. V podjetje bo treba vložiti najpotrebnejša investicijska sredstva, katera bo kolektiv vračal v obliki dolgoročnih kreditov, ko bo postalo podjetje rentabilno. Predvsem bo treba nabaviti bolj ekonomično prevozno sredstvo. Tako bi podjetje zajelo čim več mleka, znižali bi se režijski stroški, mleko pa bi bilo cenejše. Ker je to podjetje v Šaleški dolini nujno potrebno, mu bodo merodajni forumi morali priskočiti na pomoč, da bo naš delovni človek tudi v tem predelu preskrbljen vsak dan z zdravim mlekom po primerni ceni.

DROBNE iz celjskega predmestja

Cestna ograja iz Brega proti Polulam je na več krajih podrta. Na tem delu je precej ozka cesta in se mora pešec pri križanju vozil direktno nasloniti na ograjo, da se izogne nesreči.

Ker obstoja resna nevarnost, da se lahko človek, posebno ob slabo razsvetljeni cesti prevrne v prepad, je popravilo ograje nujno, da se ne zgodi kaka nesreča.

*

Ob pešpoti v Zagradu so postavili nekaj drogov za električno napeljavo. Ker je od tega že poteklo precej časa, še vedno hodijo in vozijo, posebno rudarji zaposleni v rudniku Pečovnik, po trdi temi.

Vsi prebivalci Zagrada se vprašujejo, kdaj bo tudi njim zasvetila električna luč, saj je ta predmestna kolonija v egiptovski temi.

*

Brv preko Savinje pri Belaju je bila sicer zasilno popravljena, ogrodje prepleskano, vendar tako površno, da se deske dvigujejo in stopnice pri sestopu na levem bregu Savinje podirajo.

Ker smo pasanti preko brvi brez električne razsvetljave, smo v nevarnosti, da si kdo pri stopnicah ne zlomi noge, ker se deske vidno udirajo in popuščajo.

Zakaj brv pri prvi obnovi niso temeljito popravila? Mar prebivalci Zagrada niso vredni sigurne brvi. Sicer pa tudi most preko Savinje ima nabrekle mostnice, da se človek pri pešhoji spotika ob njih, za kolesarje se pa sploh nevarne.

Pričakujemo, da bodo te nedostatke odpravili.

Sreča nikdar ne počiva

Pravijo, da nesreča nikdar ne počiva, tudi s srečo je tako. Tovarišica Dolinar Vida, por. Zupančič, tkalka v tovarni »VOLNA« Laško, je pred nedavnim kupila srečko »Športne loterije«, za 50 dinarjev. Imela je srečno roko, njena srečka je bila izžrebana z glavno premijo 200.000 dinarjev. To je kar čeden znesek, s katerim si bo tov. Zupančičeva kupila tudi pohištvo, ki ga neobhodno potrebuje, ker se je pred kratkim poročila.

Sreča je v tem primeru pravilno izbrala, ker je tov. Zupančičeva dobila na ta način lepo poročno darilo, ob najbolj primernem času.

Zanimivo je opazovati igralce na srečke, v »Prodajalni srečk« v Celju, Stanetova ulica 9, ko izžrebanci prav presenečeni z veseljem prejemajo večje ali manjše dobitke. Vsak bi rad zadel premijo, toda zadovoljen je tudi, ako prejme kakšen tisočak. Seveda tudi zavisti in jeze ne manjka, zlasti, če srečka ni bila izžrebana. Vendar vsi tisti, katerih srečke niso zadele — vztrajajo in nadaljujejo z igranjem, saj ima »Prodajalna srečk« različne srečke jugoslovanske loterije, in sicer srečke »Športne loterije« ter srečke — tablice »Tombola gluhonemih«. Premije so različne: 1,000.000.—, 500.000.—, 300.000.— in din 200.000. Vsak lahko izbere srečko, katero si sam želi, kajti večina živi v upanju na premijo »če mu bo sreča naklonjena«. Sicer pa kot vidimo, je sreča kupcem »Prodajalne srečk« v Celju precej naklonjena, ker je vedno več dobitkov v Celju in okolici.

Vsakdo, ki igra na srečke, prispeva tudi skupnosti, ker se dobiček razdeli med družbene organizacije: Zveza borcev NOV (za vojne sirote), Zvezi vojaških vojnih invalidov Jugoslavije, Zvezi slepih Jugoslavije in Jugoslovanskemu rdečemu križu.

Dedek Mraz – v vsako hišo in v vsako vas

Ko se je dedek Mraz proti jutru poslednjič pretegnil v topli postelji nekje na zasnežnem Pohorju, je v tem zadnjem trenutku stopil v njegove sanje majhen gozdni škrat in mu naročil tri čarobne besede: bogato, poceni in za vsakogar . . .

Potem je pod njegovim zglavjem zaropotala budilka in hočeš nočeš moraš, dobrodušni starček je moral izpod odeje.

Le za kaj mi je ta smešni možic naročal: bogato, poceni in za vsakogar? I, kdo bi o tem mislil in si belil možgane. V Celje moram. Ogledati si bo treba, kaj bi prinesel otrokom, ki vame verjamejo in kaj bi takole neprisiljeno nasvetoval odraslim, ki nočejo vame verjeti. Pa je sedel na sanke in hej, hoj! v dolino . . .

V Celju smo dedka Mraza izgubili izpred oči v gneči, pa, saj je bil čisto navadno oblečen, kot vsi drugi. Zalotil sem ga potem, ko se je vračal in v skritem kotu gostilne pil svoj četrt črnega.

»I, zdaj vem, zakaj bogato, poceni in za vsakega . . .« je godel sam zase.

BOGATO . . .

zalogo vsakovrstnega blaga, najprikladnejšega za darila. Praktično darilo ima dvojno vrednost. Darilo je, in dolgotrajne uporabne vrednosti. Svilene kombineže, PERLON kombineže, svilene hlačke in spalne srajce ter PERLON IN NYLON nogavice. Pozor! možje! Največkrat pozabljate da so žene takih daril zelo vesele.

Radi bi šli na novoletni ples. Vaša žena pa noče, ker nima primerne obleke . . . Kdo ve, če nima prav? Bogata zaloga Crepe de china, Crepe mareaina, Crepe sadina, Crepe georgeta, Moire, Taft, Ondule mode itd.

Kaj pa za otroke? Bonbone? Seveda, toda tudi kaj koristnega: puloverje, jopice, nogavice, rokavice, pidjame, spalne srajce itd.

Možje so tudi radi obdarovani, čeprav tega ne povedo vedno naravnost. Bogata zaloga moških srajc v poplinih, športne srajce, moško fino perilo, kravate vseh vrst v najboljših vzorcih in kvalitetah. Dokolenke, kratke nogavice, usnjene in volnene rokavice itd.

Vse to dobite

POCENI!

Povej že enkrat skrivnostni starec. Kaj ne vidiš, da onile možak na ulici že vse dopoldne premišljuje kaj bi kupil svoji mladi ženi, ki kar pozabiti ne more, da je zadnjič malo delj sedel v družbi prijateljev kot se je to njej zdelo prav? . . .

Tja notri naj bi šel, neroda, kjer vidi, da se tlači največ ljudi. Kaj menda misli, da je tam kaj zastonj? Ne, toda najceneje je, bogata izbira in kaj primernega

ZA VSAKEGA

Kdor hoče najti vse tri čarobne besede na enem kupu, naj obišče trgovino VOLNA v Celju, kjer se bo prepričal, da je tam zares nad vse BOGATA zaloga, POCENI nakup in ZA VSAKEGA nekaj.

Tisti, ki bodo prišli do novega leta, bodo itak deležni osebnih čestitk vseh uslužbencev, za preostale pa v njihovem imenu sporočam:

srečno in veselo novo leto 1954 in na skorajšnje svidenje!

Trgovsko podjetje VOLNA - Celje

Telesna vzgoja in šport

Vaje na orodju

DVOBOJ V VAJAH NA ORODJU — HRVATSKA — SLOVENIJA

Po daljšem obdobju se obeta Celjanom zanimiva prireditev v vajah na orodju. V nedeljo, dne 27. decembra se bosta pomerili v Ljudskem gledališču (Stanetova ulica) ob 15. uri mladinski reprezentanci Hrvatske in Slovenije. Zadnja leta se kvaliteta orodne telovadbe, ki je bila pred vojno na izredno visoki stopnji, pri nas vidno izboljšuje. Zasluge za ta napredek je iskati predvsem v vrstah mladih telovadcev. Tudi v Celju kažejo mladinci iz Gaberja vedno večji napredek in kvaliteto. Zadnjo nedeljo je že bilo v Ljubljani izbirno tekmovanje za sestavo slovenske reprezentance. Franjo Florjanc je na teh tekmah dosegel 3. mesto in se je s tem uspehom že uvrstil v reprezentančno vrsto, nadarjeni Lojze Zavodnik pa je zaradi poškodbe na roki moral med tekmovanjem odstopiti. Vse poznavalce vaj na orodju pa preseneča odsotnost dvakratnega državnega mladinskega prvaka Tineta Vebra, ki se na izbirnem tekmovanju ni pojavil in v zadnjem času sploh ne obiskuje več telovadnice! Celjani bi brez nadaljnjega lahko imeli v reprezentančni vrsti kar 3 mladince ali polovico reprezentance, izgleda pa, da nas bo zastopal le Florjanc, kajti nastop Zavodnika je odvisen od pravočasne ozdravitve. V reprezentanci Slovenije bodo nastopili trije tekmovalci iz Ljubljane, dva iz Hrastnika in eden iz Celja. Nastopili bodo na naslednjih orodjih: na drogu, bradlji, konju, krogih in s prostimi vajami — vse v Ljudskem gledališču, medtem ko bodo preskoke morali izvršiti v telovadnici Partizana Celje-mesto, ker je na gledališkem odru premalo prostora za zalet.

Gledalce že danes opozarjamo na to kvalitetno prireditev. Sestavo reprezentance Hrvatske in Slovenije bomo objavili poimensko v naslednji številki našega lista.

Atletika

SILVESTROV TEK V CELJU

Najboljši mladinec bo prejel pokal Savinjskega vestnika

Ob zaključku leta bo atletsko društvo Kladivar izvedlo še eno prireditev — »Silvestrov tek« po celjskih ulicah. Razpis tekmovanja daje možnost udeležbe na tej prireditvi vsem aktivnim športnikom, telovadcem, šolski mladini in delavcem. Tekmovanje bo izvedeno le v enotni skupini, rezultati pa bodo na podlagi doseženih mest diferencirani na aktivne atlete-tekmovalce, člane in mladince Partizana in šol ter v tretji grupi tekmovalce iz naših delovnih kolektivov. Startno mesto bo pred kolodvorom, nakar bo tekmovalna proga potekala po Cankarjevi, Stanetovi, Levstikovi, Gregorčičevi ulici, Slandrovem trgu, Ulici V. kongresa, Prešernovi ulici do Titovega trga zopet pred postajno poslopje. Dolžina proge je okrog 1700 m. Tekmovanje je razpisano le za moške — mladince in člane. Start bo 31. XII. ob 18. uri. Za zmagovalce so pripravljeni okusno izdelani prehodni pokali. Zmagovalec Silvestrovega teka bo prejel pokal AD Kladivarja, najboljši mladinec pokal Savinjskega vestnika, najboljši tekmovalec Partizana pokal Partizana, zveze za telesno vzgojo Slovenije, najboljši tekmovalec nešportnik iz vrst delavstva pa pokal, ki ga poklanja Cinkarna.

Brez dvoma bo na tisoče Celjanov prisostvovalo temu zanimivemu teku po celjskih ulicah, prireditelj pa si obeta prav tako tudi velikega odziva vseh ljubiteljev teka na tej prireditvi.

Nogomet

KLADIVAR : ŽELEZNIČAR (Maribor) — 2 : 2 (1 : 1)

Mrzla nedelja je privabila na Glazijo le okrog 1000 gledalcev, pač najbolj vročih pripadnikov nogometne igre. Kladivar se je še enkrat v letošnjem letu hotel pokazati domačinom. Po njihovem uspehu na tujih igriščih so ljudje res precej pričakovali od celjskih nogometašev. V tem prijateljskem srečanju pa smo skoraj doživeli neprijetno presenečenje, ki Kladivarja že tradicionalno spremlja v podobnih tekmah. Mariborčani so bili trd oreh in Kladivarju ni uspelo, da bi ga zmlel! Dogodki na igrišču so večkrat predvidevali, da bo Kladivar moral zapustiti igrišče celo poražen, vendar kljub izvrstni igri Železničarja na polju, ni bilo pred vrati realizatorjev, ki bi usnje potisnili v mrežo. Kladivar je to tekmo igral nekoliko preleženo, nekateri igralci celo domišljavo... Zopet sta dva stara stebra Dobrajc in Cater bila gonilni sili celotnega moštva, ki sta s svojo temperamentno igro in vzpodbujanjem dramila ostale igralce.

V vodstvo je prišel Kladivar po Dobrajcu, ki je vratarju izbil iz rok že držano žogo, izenačil pa je Križan s kazenskim strelom.

V drugi polovici igre so vsaj v začetku domačini močno navalili na nasprotnikova vrata. Iz te močne ofenzive pa se je izcimil le en gol, ki ga je z lepim strelom z glavo dosegel Dobrajc. Še dve lepi priliki sta šli mimo. Posinek je močno streljal z nekako 20 metrov — žoga pa se je odbila od prečke v aut. Nov napad Dobrajca in njegov močan udarec z glavo pa je žogo usmeril mimo praznega gola poleg prečke v aut. Za tem so gostje razbili to domačo ofenzivo in so vedno pogosteje prihajali na polovico Kladivarja. Že po preteku regularne igre je Tomac silovito streljal z desnega krila in Klanjšek je lahko le še pobral žogo z mreže. Tako je prišlo do izenačenja in zaključnega piska sodnika Jordana.

SKUPŠČINA NOGOMETNIH SODNIKOV

V nedeljo so zborovali sodniki celjske nogometne podzveze. Iz obširnih poročil je bilo razvidno, da je odbor NS Celja zvršil v svoji kratki življenjski dobi veliko pozitivnega dela, ki ga žal prevroči gledalci na nogometnih tekmah v Celju tu in tam kritizirajo. Na področju celjske nogometne podzveze je že 24 sodnikov in kar v letu 1953 je položilo sodniške izpite 8 kandidatov. Redni študijski sestanki, na katerih se poglabljajo v teoretsko predelavo pravil igre in kritiko sojenja svojih kolegov, so pripomogli k boljši kvaliteti sojenja vseh sodnikov. Močno so na skupščini kritizirali nezdrav odnos mariborskega odbora NS, ki zapostavlja pri delegiranju sodnikov za vzhodno slovensko ligo celjski odbor in njihove člane. Ob zaključku skupščine je bil izvoljen nov petčlanski odbor, ki se bo konstituiral v naslednjih dneh na svoji prvi seji.

Namizni tenis

TRIDESET EKIP NA TEKMOVANJU

Te dni se je pričelo tekmovanje v namiznem tenisu, za katerega je bil za celjske razmere nenavaden odziv. Prijavilo se je kar 30 moštev celjskih delovnih kolektivov in sindikalnih podružnic, ki so razdeljena po kvaliteti v 3 skupine: dve moški in žensko. Tekmovanje bo organizirano po ligaškem sistemu in razdeljeno na jesenski ter spomladanski del. Takšen način igranja daje možnost slehernemu moštvu, da se bo lahko s čestimi nastopi v svoji kvaliteti igranja upešno razvijal. Najboljše ekipe iz II. skupine, kjer so po kvaliteti slabša moštva, se bodo ob zaključku lige 1953-54 lahko povzpela v kvalitetnejšo I. skupino, moštva na repu I. skupine pa bodo morala dati slovo tej družbi izbrancev in prestopiti za stopnico nižje. Vsekakor bo novo tekmovanje v namiznem tenisu ob tako množični udeležbi prispevalo h kvalitetnejši stopnji te športne panoge v našem mestu. Naša želja bi pač bila, da bi se najboljši igralci iz tega tekmovanja le združili v nekem športnem društvu ali samostojnem klubu in da bi nas po daljšem presledku zopet dostojno zastopali v republiškem merilu.

CELJSKI KEGLJAČI ZMAGALI V TRBOVLJAH

Dne 13. t. m. je SSD Rudar Trbovlje priredilo na novo zgrajenem dvosteznem kegljišču pokalni turnir v narodnem stilu, katerega so se udeležili kegljači iz Kranja, Ljubljane, Celja, Hrastnika, Zagorja in domači klubi Svoboda ter dve ekipi Rudarja.

Sodelujoče ekipe so dosegle naslednje rezultate:

Rudar II, Trbovlje	329	lesov
Bratstvo, Hrastnik	266	„
Svoboda, Trbovlje	308	„
Beton, Celje	352	„
Rudar I, Trbovlje	325	„
Kladivar, Celje	325	„
Kranj, Kranj	281	„
Proletarec, Zagorje	256	„
Železničar, Ljubljana	309	„

Ker sta dosegli ekipi Rudarja I in Kladivarja enako število podrtih lesov, sta odigrali še eno tekmo za III. oziroma IV. mesto. V tem srečanju je zmagala ekipa Kladivarja s 372 lesi, kar je novi rekord kegljišča.

Uprava SSD Rudarja je vse sodelujoče ekipe nagradila, K. K. Beton je prejel lep pokal, ostala moštva pa plakete in spominske brošure. Prav tako so gostujoča moštva v znak priznanja obdarovala prireditelja s spominskimi darili.

ŠAH

VELIK USPEH CELJSKIH ŠAHISTOV

Minulo nedeljo so pomerili svoje moči na 50 deskah šahisti mariborskega in celjskega okrožnega odbora. Dvoboj je bil odigran v prostorih hotela »Savinja« v Celju. Tekmovanje je bilo brezhibno organizirano v zadovoljstvo vseh igralcev. Dvoboj je bil odigran pod vodstvom Celjanov tovarišev Rovana in Godnika ter Mariborčana tovariša Mastena.

Celjani so nastopili po kategorijah takole: 2/I. ktg., 5/II. ktg., 27/III. ktg., 16/IV. ktg., Mariborčani pa: 2/I. ktg., 14/II. ktg., 14/III. ktg. in 20/IV. ktg. S tem so bile moči obeh nasprotnikov skoraj izenačene z malenkostno prednostjo (3%) Mariborčanov. Zato je bil pričakovan izenačen rezultat. Vendar so Celjani že po nekaj partijah prevzeli vodstvo in dosegli končni rezultat 28 in pol : 21 in pol. Ta uspeh je zelo pomemben in dokazuje, da je kvaliteta šaha v celjskem okrožju vidno napredovala in da so igralci pravilno kategorizirani. Na prvih desetih deskah je bil dosežen neodločen rezultat, ki so ga doprinesli naslednji igralci: Črepinšek — inž. Marek 1 : 0, Rupar R. — Draksler remi, Brgles — Oder 0 : 1, Rudolf — Fajs 0 : 1, Krepek — prof. Grašer remi, Studnička T. — Plavčak 1 : 0, Kac — Snajder 1 : 0, Maurič — Kitak 0 : 1, Kolšek — inž. Lah remi in Kukovec N. — Lorbek remi. Prvo imenovani so Mariborčani. V drugi desetini so zmagali Celjani 6 : 4, z istim rezultatom tudi v tretji desetini, v četrti so Celjani poglegli s 5 in pol : 4 in pol, v peti desetini pa so Celjani nadmočno zmagali 7 : 3.

Vsem našim naročnikom in bralcem

Vsem našim naročnikom smo v preteklih številkah naznačili na naslovnem listku dolžni znesek, ki ga dolgujejo še za naročnino. Mnogi naši naročniki so se odzvali opozorilu in so naročnino tudi poravnali, nekateri celo za l. 1954. Naročniki, ki so nam med letom plačali celoletno naročnino din 300.—, so tudi imeli na listu naznačen znesek, in sicer din 100.—, to je doplačilo za naročnino v letu 1953, ker je znašala naročnina 400 din.

Tiste naročnike, ki nam dolgujejo naročnino še za leto 1953 ali celo več in, nam dolžnega zneska do 31. decembra 1953 ne bodo poravnali, bomo z novim letom izločili iz seznama naročnikov, dolžni znesek (poleg stroškov) pa bomo izterjali.

Zato pohitite s plačilom naročnine, da si tako prihranite nepotrebne stroške, nam pa nepotrebno delo. Nakažite nam tudi delno naročnino za leto 1954, **ki znaša za četrt leta din 125.—, za polovico leta din 250.—, za celo leto pa din 500.—.** Priporočamo se tudi za nove naročnike, katere pa prosimo, da vselej naznačijo na položnico označbo »Nov naročnik« in naj pošljejo naročnino vsaj za pol leta vnaprej (250 dinarjev), ker naročila brez istočasnega nakazila ne bomo upoštevali. Vsakdo, ki želi biti nov naročnik, si lahko kupi pri vsaki pošti položnico, na katero naj napiše številko našega računa pri Narodni banki: 620-T-230.

Danes smo naznačili dolžno naročnino naročnikom, ki so list naročili med letom, naročnine pa niso nakazali. Tudi tem naročnikom bomo z 31. 12. 1953 list ukinili ter znesek izterjali, če naročnine ne bodo poravnali.

IZ ŠMARJA PRI JELŠAH

V nedeljo, dne 13. t. m. so Šmarčani in okoličani nestrpno pričakovali prvi jutranji vlak. Rečeno je bilo, da bo takoj za njim vozil posebni vlak, kateri je vozil pred 50 leti, ko je bila zgrajena železniška proga Grobelno—Rogatec. Vlaka pa ni hotelo biti od nikoder, čakala ga je šolska mladina, gasilci, lovci, predstavniki občine.

S precejšnjo zamudo je končno le pripeljal. Na postaji, kjer se še kažejo obrisi veličastnega novega postajnega poslopja, je bil postavljen lep slavolok. Predsednik občine, tovariš Anderluh August je s prigodnim nagovorom pozdravil predstavnike, ki so se vozili s tem vlakom.

Po kratkem postanku je vlak »odsopihal« proti Rogatcu. Dosti ljudi je s toplim pogledom na star stroj — saj je tako neznaten v primeri z modernimi — vzbudilo prijeten spomin na mladost, šolarjem so sijale radovedne oči, ko so prvič v življenju videli kako je izgledal »lukamalija«.

Dr. A. H.

LEPO GESTO SO POKAZALI

Delo prosvetnega delavca se bistveno razlikuje od dela ostalih delavcev in ni tako vidno, kot je delo ostalih poklicev. Značaj tega dela je tak, da nikjer ne sili v ospredje, uspehi so vidni navadno šele po preteku daljše dobe. Pač pa doprinašamo tudi mi važen del k skupni izgradnji naše domovine, saj vsajamo v srca otrok prve temelje socializma.

Mnogi so si že osvojili to mnenje in vidijo delo prosvetnega delavca v pravi luči. Nismo pa produktivni v istem smislu kakor delavci podjetij, kajti naša produktivnost gre v drugo smer. Zato si prosvetni delavci ne moremo s svojim delom pridobiti fondov, s katerimi bi lahko zidali hiše za omiljenje stanovanjske stiske, čeprav to stisko tudi mi občutimo. Saj je stanovanje tisti prostor, kjer mora prosvetni delavec delati in ustvarjati po končanem šolskem delu. Zato je tembolj razveseljivo dejstvo, da sta gornje socialistično gledanje osvojila uprava in stanovanjska komisija Tovarne emajlirane posode in oddala dvoje samskih stanovanj v novem bloku ob Kersnikovi ulici, ki je še v gradnji, II. osnovni šoli v Celju. Ta hvale vredna gesta je prijetno presenetila prosvetne delavce II. osnovne šole.

Tudi druga podjetja zidajo bloke in lepo bi bilo, če bi osvojila slično gledanje.

Gibanje prebivalcev v Celju

v času od 7. do 12. 12. 1953

Rojenih je bilo 22 deklic in 27 dečkov.

Poročili so se:

Kužner Alojzij, delavec iz Celja, Mariborska cesta 18, in Golc razv. Kastelic Jožefa, delavka iz Celja, Mariborska 18; Sumrek Jože, delavec iz Crnc 44, Brežice, in Zalokar Marija, bolničarka iz Celja, Ipavčeva 10; Salamun Janez, delavec iz Celja, Lava 9, in Strnad Alojzija, delavka iz Celja, Lava 9.

Umrli:

Vehovar Marija, upravnica pošte v pokoju iz Velikega Dola 24, stara 51 let; Ramšak Frančiška, roj. Škorjanc, gospodinja iz Celja, Savinjsko nabrežje 4, stara 67 let; Stepan Dragica, dojenček iz Gabrovke 10, Ljubljana - okolica; Veber Anton, upokojenec iz Celja, Zavodna 36, star 83 let; Golob Dominik, otrok iz Bočne 10, Gornji grad; Hrašan Franc, upokojenec iz Hrastnika 256, star 34 let.

POMANJKANJE PLEMENSKIH BIKOV V OBČINI PREBOLD

Predpogoj za uspešen razvoj vsake živinoreje so dobri plemenjaki, če teh primanjkuje, bo šla živinoreja rakovo pot. Posebno občutno se zadnji čas opaža pomanjkanje plemenskih bikov v nekaterih predelih Savinjske doline.

Občina Prebold n. pr. razpolaga samo s par plemenskimi biki, kar je z ozirom na veliko število plemenskih krav odločno premalo. Nekatera večja naselja na tem področju n. pr. Kaplja vas ne premore nobenega plemenskega bika. Posledica tega je, da krave niso breje, ali pa so okužene, s čimer nastane velika gospodarska škoda.

Postaje za umetno oplojevanje odnosno ambulante so preveč oddaljene, da bi se jih mogli posluževati vsi kraji celjskega okoliša. Zato je skrajni čas, da tamošnja kmetijska zadruga nabavi zadostno število zdravih plemenskih bikov, da se na ta način prepreči nadaljnja škoda pri živinoreji.

O. J.

Gibanje prebivalcev v celjski okolici

v času od 7. do 12. 12. 1953

Rojenih je bilo 10 deklic in 7 dečkov.

Poročili so se:

Lojen Jože, uslužbenec občinskega ljudskega odbora Kozje iz Buč, in Preskar Kristina, trgovska pomočnica iz Kozjega; Hrnčič Jakob, delavec iz Založ 22, Polzela, in Krašovec Antonija, poljedelka iz Vrbja št. 38; Podgornik Zoil, miličnik iz Rogaševcev št. 43, in Pevec Ivanka, kuharica iz Grada 5, občina Rogaševci, okraj Murska Sobota; Kolar Anton, rudar iz Pankraca, občina Griže, in Papež Majda, gospodinjska pomočnica iz Pankraca, občina Griže; Dolanec Franc, rudar iz Pankraca, občina Griže, in Seligo Ljudmila, rudniška delavka iz Pankraca, občina Griže.

Umrli:

Rihter Elizabeta, roj. Pekovšak, prevžitkarica iz Babne Brade 4, Šlivnica pri Celju, stara 83 let; Kostanšek Jurij, prevžitkar iz Vrenske gorce, občina Kozje, star 74 let; Lukanc Franc, sin čevljarja iz Železnega 62, občina Žalec; Jerič Antonija iz Pristave, stara 66 let; Grassini Matevž, prevžitkar iz Predel 31, star 80 let; Sivka Alojz, kmet iz Rakovca 3, star 74 let; Paulinc Martin, kmet iz Lemberga pri Šmarju, star 84 let; Križnik Vid, čevljar iz Podloga 42, star 64 let; Podkoritnik Jožef, rentnik-rudar iz Matk, občina Prebold, star 49 let; Sovič Marjeta, posestnica iz Sp. Kostrivnice št. 25, stara 84 let; Ogrizek Neža, roj. Zorko, posestnica iz Gabrovca št. 6, stara 88 let; Zalokar Srečko, otrok iz Zg. Gabernika, star 1 teden.

OBJAVE IN OGLASI

KOSARKARSKA SEKCIJA ŽELEZNIČAR CELJE bo imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 20. t. m. ob 10 dopoldne v prostorih rdečega kotička na kolodvoru. Na občnem zboru bomo obravnavali mnoga pereča vprašanja sekcije. Za člane udeležba obvezna. Vabljeni vsi ljubitelji košarke.

R A Z G L A S

Ponovno opozarjamo kmetovalce, da morajo v letu 1954 posaditi krompir zopet na vse tiste njive, na katerih se je letos pojavil koloradski hrošč. Edino na ta način bomo lahko takoj uničili vse mlade hrošče, ki bodo na pomlad prilezli iz zemlje, ker v nasprotnem primeru odleti hrošč na druge njive in se bo okužba razširila.

Mestni ljudski odbor bo izvajal kontrolo nad upoštevanjem tega razglasa in bo zoper kršilce uporabil vse mere, ki so mu po zakonu na razpolago.

MLO Celje
Oddelek za gospodarstvo in komunalo

»AVTOBUSNI PROMET« CELJE
obvešča potnike, da sprejema prtljago za prevoz z avtobusi le pod pogojem, da je dobro pakirana in da je označena s polnim naslovom lastnika prtljage. Prtljage brez naslova ne bomo sprejemali. Uprava.

PRODAM stavbno parcelo na lepem kraju blizu mesta. Naslov v upravi lista.
PRODAM železniške tračnice in strešno opeko. Naslov v upravi lista.
INŠTRUIRAM angleščino. Naslov v upravi lista.

PLANINSKO DRUŠTVO CELJE
išče upravnika za Celjsko kočo. Nastop 1. januarja 1954.

PRODAM novo spalnico, češnjev les. — Franc Kunc, mizar, Zidanškova ulica, Celje.
LISTNICA z osebno legitimacijo in drugimi dokumenti izgubljena med Celjem in Braslovčami. Oddati proti nagradi: Počaj Neža, Braslovče.
BUKOV GOZD, večji, v bližini Štor, prodam za 35.000 din. Informacije v upravi lista.
HIŠO, novogradnja v neposredni bližini Celja, prodam. Ponudbe na upravo lista pod »Enostanovanjska«.

NEDELJSKA ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Dne 20. 12. 1953: tov. dr. Cerin Josip, Celje, Cankarjeva ulica 9.

Nedeljska zdravniška dežurna služba traja od sobote od 18. ure dalje do ponedeljka do 8. ure zjutraj.

KINO UNION, CELJE

Od 19. do 25. 12. 1953: »SKRIVNO ŽIVLJENJE WALTERJA MITTYJA« — ameriški barvni film
Od 26. do 29. 12. 1953: »AANDHIYAN« — indijski film
Predstave dnevno ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 16., 18. in 20. uri.

KINO DOM, CELJE

Od 21. do 25. 12. 1953: »GOSPOD HULOT NA POCITNICAH« — francoski film
Od 26. do 31. 12. 1953: »MOČ OROŽJA« — ameriški film
Predstave dnevno ob 18,15 in 20,15, ob nedeljah ob 16,15, 18,15 in 20,15.

Na zunanji strani zalepljene kuverte, v kateri

R A Z P I S

Občinski ljudski odbor Žalec razpisuje na podlagi 3. člena Uredbe o prodaji stanovanjskih hiš iz sklada splošnega ljudskega premoženja (Urad. list FLRJ št. 17-101/53 z dne 22. 4. 1953 in št. 31-264/53 z dne 18. 8. 1953) ter sejnega sklepa z dne 10. 5. 1953

j a v n o d r a ž b o

za dne 28. decembra 1953 ob 9. uri dopoldne v prostorih občinskega ljudskega odbora Žalec (sejna soba) za naslednje hše:

1. **Vl. št. 405, parc. št. 210 k. o. Žalec, dvodružinska hiša v Žalcu štev. 60, izklicna cena . . . . . 1,150.000 din**
2. **Vl. št. 546, parc. št. 252 k. o. Gotovlje, dvodružinska hiša v Žalcu št. 154, izklicna cena . . . . . 1,150.000 din**
3. **Vl. št. 942, parc. št. 55/3 k. o. Žalec, dvodružinska hiša v Žalcu št. 124, izklicna cena . . . . . 1,381.800 din**
4. **Vl. št. 853, parc. št. 290 k. o. Žalec, dvodružinska hiša v Žalcu št. 120, izklicna cena . . . . . 1,250.000 din**
5. **Vl. št. 422, parc. št. 173/2 k. o. Žalec, dvodružinska hiša v Ložnici štev. 8, izklicna cena . . . . . 382.000 din**
6. **Vl. št. 540, parc. št. 208 k. o. Žalec, enodružinska hiša v Ložnici štev. 23, izklicna cena . . . . . 186.880 din**
7. **Vl. št. 106, parc. št. 1191/1 k. o. Pirešica enodružinska hiša v Pirešici štev. 6a, izklicna cena . . . . . 320.000 din**
8. **Vl. št. 208, parc. št. 109/1 k. o. Pirešica, enodružinska hiša v Pirešici štev. 5, izklicna cena . . . . . 82.000 din**

Izpod izklicne cene hiše ne bodo naprodaj. Dražba bo na podlagi pismenih ponudb, ki jih je treba poslati v zalepljenih kuvertah posebej za vsako hišo do 28. 12. 1953 na naslov Občinski ljudski odbor Žalec — dražbena komisija. Na zunanji strani zalepljene kuverte, v kateri pošilja ponudbo, mora ponudnik napisati hišno številko tiste hiše, za katero daje ponudbo.

Ponudbe morajo vsebovati:

1. Priimek in ime, poklic in bivališče ponudnika.
2. Ponudeni znesek.
3. Znesek, ki bi ga ponudnik plačal takoj, ko občinski ljudski odbor sprejme njegovo ponudbo.
4. Znesek, ki bi ga ponudnik izplačal v obrokih in rok, do katerega bo izplačal ostanek.
5. Izjava, da je ponudnik seznanjen z dražbenimi pogoji in da jih sprejme.

K javnemu odpiranju pismenih ponudb bo dražbena komisija pristopila dne 28. decembra 1953 ob 8. uri.

Tega naroka naj bi se udeležil vsak ponudnik osebno.

Najpozneje pred pričetkom naroka za odpiranje ponudb mora vsak ponudnik plačati pri NB FLRJ — podružnici v Žalcu varščino v znesku, ki ustreza 5% izklicne cene.

Tisti, ki so sodelovali v NOV, družinski člani borcev, ki so padli v NOV, vojaški vojni invalidi in izseljenci-povratniki lahko kupujejo stanovanjske hiše tudi na obroke.

Drugim državljanom bo občinski ljudski odbor Žalec dovolil obročno plačevanje do največ dveh let. Tistim, ki bi takoj plačali večje zneske ali celo kupnino v gotovini, se dovoli olajšanje v plačevanju obrokov oziroma popust pri kupnini.

Natančnejši opis hiš, plačilni pogoji itd. so razvidni iz dražbenih pogojev, ki so interesentom na vpogled pri Občinskem ljudskem odboru Žalec med uradnimi urami.

Občinski ljudski odbor Žalec,
Komisija za prodajo hiš
splošnega ljudskega premoženja.

Möderndorfer Mojca:

SAJASTA DOLINA

(Nadaljevanje)

Maša je še nekaj trenutkov gledala za njim, potem pa je zavila po drugi poti v Sajasto dolino, od tam pa lepo počasi proti domu.

Ko je prišla v bližino svojega doma, je zagledala pred hišo temne postave in nekdo jo je surovo pahnil v hišo:

»No, smrklja, vendar te imamo!«

Odkar je Maša odhitela z beguncem v Začarano planino, so kmalu potem prihrumeli v hišo orožniki, pretaknili in premetali hišo, hlev in mali skedenj in pretaknili še vse po kuhinji ter razbili pri tem največji ilovnati lonec, ki ga je mati Mojna pristavila v peč za kuho repice (krompirja), fižola in ješprenja. Na Mojnine ugovore so ji zabrusili v obraz:

»Baba! Kar molči! Skritega imaš potepuha! Iz vasi je šel naravnost sem in tu se sled tudi konča.«

Navsezadnje so dognali, da ni Maše doma in da je morala prav ona begunca kam skriti. Sedaj so pestili Mašo, kje ima begunca. Ona je uporno molčala. Orožnik pa jo je sunil iz enega kota sobe v drugega, dvignil pest k udarcu in rjul:

»No, ali bo kaj ali nič! Pankrt, kje imaš potepina!« in zopet je zletela Maša iz kota v kot.

Pristopila je k Maši še mati Mojna in jo prigovarjala, naj pove, kje je begunec. Le ded, ko so ga orožniki že prej pestili in trdo prijemali, je molčal in se obrnil na peči k steni.

Orožnik ni mogel več strpeti in je vlačil Mašo za kite, hropeč:

»Tristo vragov, boš kaj zinil, zlodej!«

Maša se je odločila. Zajecljala je:

»Da, da... odpeljala sem ga... po strmi stezi skozi grmovje za hišo sem ga odpeljala nazaj v dolino... in sva videla kako greste k naši hiši. ... Tam se mi je zahvalil in hitro smuknil za neki skedenj pri Petruhovih... jaz pa sem šla domov.«

III.

Ko so orožniki odšli, je zavladal v hiši grobni molk. Mati je nekaj premetavala iz kota v kot in zraven težko sopla. Potem pa je užaljeno rekla:

»Še tega nam je bilo treba! Ali ni že dosti težko življenje? Kaj si nam naredila? Spat se spravi! Večerje nisi zaslužila. Toliko skrbi imam s tem, kaj naj skuham in kje naj vzamem. Ti nam pa kličeš še orožnike v hišo!«

Maša se je stisnila v kot, ded je molčal. Maša ni mogla zaspati. Ko se je preobračala na peči, je začutila v jopici nekaj trdega. Izvlekla je drobno knjigo in sedaj ji prav nič ni bilo žal, da je speljala moža orožnikom izpred nosa. Bogve kaj bi naredili z njim. Hudo pa ji je bilo, da ded danes ni hotel spregovoriti. Gledala je skozi okno v jasno noč, sneg se je lesketal v luninem svitu. Mati je že mirno dihala, ded pa še ne, njo pa je sililo, da bi še in še govorila o tem, kar se je zgodilo.

»Dedek, ali že spiš?«

»Kaj je?«

»Ali misliš, da je res šel v Sajasto dolino?«

»Saj si ga vendar ti peljala!«

»Pa če ga nisem?«

»Saj si povedala orožnikom!«

Ded se je sunkovito obrnil in z radostnim glasom vprašal:

»Ali ga morda nisi?«

»Kaj še«, je šepetala Maša, »peljala sem ga k izviru Šumice, kjer se pride čez mejo«.

»Res, res? Tja si ga peljala«, je neverjetno živo spraševal ded.

»Res. Mislim, da je srečno prišel čez mejo. Kaj ne, da orožniki ne smejo preko meje za njim? Potem sem pa zavila po bližnici v Sajasto dolino in tako zmešala orožnikom sled«.

Ded je Mašo pobožal s svojo hrapavo roko po glavi in dejal zadovoljno: »Maša, sedaj pa le zaspiva!«

Drugo jutro je bilo za Mašo v šoli pravi pekel. Komaj je sedla v klop, že se je drl Petruhov France:

»Antikristka je prišla!«

Maša je molčala, Franceta še pogledala ni, ker niti ni vedela, kaj to pomeni, kar France kriči.

Ker Maša ni odgovarjala, je France še bolj divje ponavljal: »Antikristka! Bajtarska antikristka!« In tudi nekaj njegovih tovarišev mu je pomagalo, da je to njegovo rjovenje bilo slišati po vsej stavbi na cesto.

Prvo uro je bil verouk. Kaplan je takoj po vstopu, ko je rjovenje ponehalo, postavil Mašo v kot. Svojo obsodbo je povedal že včeraj pri pridigi, ko je v živi besedi slikal pokvarjenost puntarjev, prekucuhov, hudičevih hlapcev, ki se postavljajo po robu gosposki in bogu. Križ hočejo vreči iz šole, cerkve porušiti in vse ljudi pogubiti. Se otrok nemarnih staršev se poslužujejo, da jih skrivajo in ovirajo od boga postavljene orožnike, ki tolovaje love.

»Za Mašo so sledili slabi dnevi. Orožniki so se po tem dogodku zelo pogosto sprehajali po Sajasti dolini in kadar so jih ljudje zagledali, so na novo premlevali nedeljsko pridigo o Antikristu. Maša je morala slišati še marsikatero psovko.

(Se nadaljuje)

Vsako soboto in nedeljo zvečer

koncert in ples

v restavraciji Pošta in restavraciji Kladivar

Igrata menjaje dva odlična kvarteta